

Prese raksta par Līgatni

Visstraujāk vakcinēto skaits mūspusē palielinājies Mārsnēnu, Inešu, Kaives un Taurenas pagastā

Autors: Iveta Rozentāle

Datums: 28.12.2021

Izdevums: Druva

Rubrika: Ziņas

Pēdējā mēnesī par 5,3 procentpunktiem palielinājies pilnībā pret Covid-19 vakcinēto Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, sasniedzot 63,4 %, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) dati.

Vēsturiskajā Cēsu rajonā visvairāk vakcināciju pabeigušo iedzīvotāju ir Kaives pagastā - 69,7%, Priekuļu pagastā - 67,9% un Cēsīs - 66,5%. **Valsts vidējais rādītājs pārsniegts arī Līgatnes, Amatas, Zaubes, Jaunpiebalgas, Raiskuma, Liepas, Veselavas, Drustu, Inešu un Vecpiebalgas pagastā.** Vismazāk procentuāli vakcinējušies Zosēnu (53,85), Vaives (59,55) un Mārsnēnu (59,7%) pagasta iedzīvotāju, taču Mārsnēni ir viens no pagastiem, kur šomēnes vakcinēto skaits pieaudzis gandrīz par 10% (decembra sākumā bija vakcinējušies 50,6% mārsnēniešu). Līdzīgi ir Inešu pagastā, kur vakcinēto īpatsvars ir 63,5%, pirms mēneša- 54,3%, Kaives pagastā decembra sākumā pilnībā vakcinējušies bija 60,3% iedzīvotāju, bet 1. janvārī tie būs 69,7%. Arī Taurenas pagastā, kur pirms mēneša vakcinēti bija 52,8%, janvāra sākumā sadarbaspējīgs sertifikāts būs jau 61,7% iedzīvotāju.

CSP dati balstās uz visu Latvijas iedzīvotāju skaitu, ņemot vērā arī tos, kuriem vakcinācija pagaidām nav pieejama. Informācija apkopota par cilvēkiem, kuri 1. janvārī būs pilnībā pabeiguši vakcinācijas kursu.

Ceļu satiksmē vairāki cietušie

Autors: Arita Lejiņa, Iveta Rozentāle

Datums: 28.12.2021

Izdevums: Druva

Rubrika: Ziņas

Cēsu novada teritorijā divos satiksmes negadījumos, kas aizvadītajā nedēļā notika uz Rīgas-Siguldas -Veclaicenes šosejas, bija pieci cietušie, liecina Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes informācija.

24. decembrī plkst. 11.25 Cēsu novada Līgatnes pagastā, autoceļa Rīga-Sigulda-Veclaicene 61. kilometrā, notika automašīnu “KIA” un “Škoda” sadursme. Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā cieta trīs personas. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Vidzemes reģionālais centrs informē, ka šis bijis viens no ceļu satiksmes negadījumiem, kurā bijušas nepieciešamas vairākas mediķu brigādes. 26. decembrī plkst.12.50 Drabešu pagastā, autoceļa 76.kilometrā, notika trīs automašīnu – “Toyota”, “Volvo” un “Mercedes” – sadursme. Cieta “Toyota” un “Volvo” vadītāji, kuri nogādāti medicīnas iestādē. Tomēr kopumā auto avārijās nav bijis ļoti smagi cietuši. Taču, tā kā svētku laikā pārvietojas ģimenes kopā, diemžēl traumas guvuši arī bērni.

Kopumā pagājušajā nedēļā Vidzemes reģiona pārvaldes Cēsu iecirkņa teritorijā Valsts policija reģistrējusi 25 ceļu satiksmes negadījumus, trijos no tiem cieta cilvēki. Par pārkāpumiem ceļu satiksmē noformēti 74 administratīvā pārkāpuma protokoli, tajā skaitā divi par agresīvu braukšanu, 15 par atļautā ātruma pārsniegšanu.

Ziemassvētku gaidīšanas un svinību dienās mūspusē konstatēti trīs gadījumi, kad transporta līdzeklis vadīts, šoferim esot alkohola reibumā. Divos no tiem autovadītāji bija stiprā reibumā. 23.decembrī plkst. 00.02 Cēsu novadā, autoceļa Cēsis-Rāmuļi-Bānūži 1.kilometrā, automašīnas “Opel” vadītājam, kura piedalījās ceļu satiksmē, minimālā alkohola koncentrācija izelpojamajā gaisā bija 1,9 promiles. 21.decembrī plkst.16.28 autoceļa Cēsis-Raiskums-Auciems 2.kilometrā automašīnas “Hyundai” vadītājs piedalījās ceļu satiksmē, būdams 2,47 promiļu reibumā, kā rezultātā nobrauca no ceļa braucamās daļas. Negadījumā nav fiziski cietušu cilvēku.

Ziedo bērna sapnīm

Autors: Sarmīte Feldmane

Datums: 28.12.2021

Izdevums: Druva

Rubrika: Ziņas

Ceturto gadu atpūtas vieta “Zeit” Līgatnē rīkoja labdarības akciju "Dāvinī prieku".

Tāpat kā iepriekšējos gados katrs varēja vai nu e-veikalā, vai uz vietas par izraudzītu summu iegādāties eglītes rotājumu, kas bija kā ziedojums. Rotājums tika iekārts eglītē ar ziedotāja vārdu.

“Šogad ziedojumos tika savākti 2640 eiro. Tos saņēma 22 bērni, kuri palikuši bez vecāku aizgādības: 19 Līgatnē, trīs līgatnieši, kuri tagad dzīvo Jaunpiebalgā un Cēsīs. Dāvanu saņēmēji tika izraudzīti sadarbībā ar sociālo dienestu,” stāsta “Zeit” biroja administratore Līga Zālīte, piebilstot, ka šogad ziedotāju atsaucība bijusi mazāka nekā pērn.

Katrs bērns saņēma 120 eiro. “Zeit” kolektīvs katram arī sagādāja saldas dāvanas, kā arī ikviens saņēma dāvanu karti Tīklu parka apmeklējumam.

“Braucām pie katra ciemos. Tās bija jaukas tikšanās, bērni arī mūs iepriecināja ar sagatavotajiem priekšnesumiem. Īpaša bija tikšanās ģimenē, kurā vecmāmiņa audzina septiņus mazbērnus,” pastāsta L.Zālīte un uzsver, ka ir prieks par ziedotāju atsaucību un to, ka kopā izdevies piepildīt bērnu sapņus. Kā izlietot naudu, tas ir bērnu pašu ziņā.

Līgatnei atdots mūžs

Autors: Sarmīte Feldmane

Datums: 28.12.2021

Izdevums: Druva

Rubrika: Vecčaudis

Dzīvesprieka un enerģijas pilns, vienmēr atsaucīgs, dzīvesgudrs un lietišķs – tādu līgatnieši nu jau paaudzēs pazīst Ilmāru Norīti. Viņš 14. decembrī nosvinēja 90.jubileju.

“Daudz gadu nodzīvots, daudz redzēts, piedzīvots, kas tikai no 1931. gada pasaulē nav noticis,” saka Ilmārs.

Bērnības laimībā

Viņš dzimis Rīgā. Tēvs Arvīds bija ne tikai Latvijā pazīstams vijolnieks. Jāzeps Vītols viņam pasniedza konservatorijas diplomu ar pirmo numuru. Bija profesors, strādāja operā par diriģentu. Tur iepazinās ar Ilmāra mammu Mildu, kura dziedāja korī. “Kad tēvs pabeidza konservatoriju, abi ar māti aizbrauca uz Austrāliju. Tēvs strādāja Melburnas simfoniskajā orķestrī. Kad es pieteicos, atgriezās Latvijā. Pirmajā dzimšanas apliecībā man ierakstīts Ilmārs Sidnejs. To otru vārdu nelietoja, vēlāk tas pazuda,” atmiņās kavējās līgatnietis. Bērnība pagāja mākslinieku vidē. Mamma pusbrālis bija mākslinieks Vol-demārs Tone. Krusttēvs - pianists un komponists Pauls Šūberts. Tēvam par nopelniem piešķīra zemi Annenieku pagastā, tur pie vecvecākiem tika pavadītas vasaras. “Mamma tēvs bija beķeris, ap beķereju noritēja aktīva dzīve. Ar brāli vadījām jaukas dienas,” atceras Ilmārs. Dzīvei ir savi piedāvājumi, un 1941.gadā vecāki izšķīrās.

Karš un atgriešanās mājās

Karš izmainīja daudzas dzīves. “1944. gadā bija bailes, ka arī mums varētu būt ceļš uz Sibīriju,” saka Ilmārs. Ģimene – māte ar diviem dēliem – devās bēgļu gaitās. “Braucām kopā ar krusttēvu, profesoru Paulu Šūbertu. Mammai Drēzdenē bija pazīstams inženieris, apmetāmies pie viņa. Dzīvojām pilsētas centrā. Tad bija Drēzdenes pirmā bombardēšana. Pagalmā nokrita bumba, bet nesprāga, dzīvoklis tomēr bija cietis. Kļuvām par cietušajiem no padomju armijas, pārcēlāmies uz citu pilsētu. Tā bija netālu no Drēzdenes, kad notika Drēzdenes lielā bombardēšana, arī pie mums naktī bija gaišs kā dienā. Un troksnis. Krusttēvs dzīvoja tālāk uz Rietumiem, mums visiem bija doma virzīties turp, lai nokļūtu pāri Elbai. Tēvs ar savu ģimeni bija braucis pa citu ceļu. Viņš nonāca amerikāņu zonā. Mēs tā arī palikām šaipus Elbas,” atmiņās kavējas Ilmārs.

Tā kā māte prata krievu, vācu, angļu valodu, viņu pieņēma darbā komendantūrā par tulku. Ģimenei bija jāizlemj, vai braukt atpakaļ uz Latviju. Par tēva ģimeni ziņu nebija. “Braucām mājās. Krusttēvam bija liela depresija, viņš vagonā nomira. Tika atstāts kādā dzelzceļa stacijā. Ešelons devās uz Urāliem. Māte bija uzņēmīga, nesaprotu kā, bet viņa panāca, ka vagonu, kurā mūs veda, atkabina un pievieno ešelonam, kas dodas uz Ļeņingradas pusi, tā tikām mājās,” par laimīgo atgriešanos stāsta Ilmārs. Māte atgriezās operā, kur dažādos darbos nostrādāja visu mūžu. Ilmārs un brālis Uldis pabeidza 1.vidusskolu, Ilmārs izvēlējās studēt ķīmiju, brālis arhitektūru.

Kļūt par līgatnieti

Pirmoreiz Līgatnē Ilmārs nokļuva 1953.gadā praksē papīrfabrikā. Pēc augstskolas viņu nozīmēja darbā uz papīrfabriku Lietuvā. “Uzņēmības mums netrūka. Aizgājām uz papīrrūpniecības trestu, tur priekšnieks bija Leonīds Volgins, kurš vēlāk kļuva par Līgatnes papīrfabrikas direktoru. Viņš panāca, ka viss kurss palikām Latvijā. Tolaik Latvijā strādāja septiņas papīrfabrikas. Četri sākām darbu Līgatnē,” stāsta Ilmārs un piebilst, ka līgatnietis ir kopš 1955.gada. Pēc gada viņš apprecējās ar kursa biedreni Valdu. Viņas tēvs bija viens no Latvijas brūnās liellopu šķirnes veidotājiem, mamma – kaucmindiete.

Valda un Ilmārs strādāja fabrikā. “Teoriju zinājām, bija jāapgūst prakse. Sāku kā meistars, līdz apguvu visu ražošanu. 1968.gadā direktors aizgāja uz Rīgu, kļuva par direktoru. Un tā līdz 1994.gadam. Valda bija tehnoloģe, vēlāk plašpatēriņa ceha vadītāja, vecākā tehnoloģe, izstrādāja jaunus produktus,” pastāsta Ilmārs.

Padomju laikā Līgatnes papīrfabrikas vārds nozarē bija labi zināms. I.Norītis atzīst, ka nelielās fabrikas pamats bija paaudžu pieredze un vēlēšanās radīt aizvien jaunus produktus, ko citi neražo. Fabrikā strādāja augstas raudzes speciālisti.

Dobspiežu, rakstāmpapīrs, kreppapīrs, albumu zaļais un brūnais papīrs, zaļais galda papīrs, tipogrāfijas papīrs, vēstuļu papīrs, aploksnes, nošu burtnīcas – tas viss tapa Līgatnē. Grāmatas, kas tolaik iznāca, bija drukātas uz Līgatnes papīra, tāpat visas skolēnu burtnīcas. Ar zīmēšanas papīru nodrošināja arī Lietuvu un Igauniju. “Ražojām

plāno papīru, tā saucamo bībeļdruku. Savienībā bijām vienīgie, un mums bija patents. Uz tā nodrukāta "Padomju enciklopēdija". No celulozes un lupatvielas ražojām čaulīšu papīru, to papirosu izgatavošanai sūtījām uz divām fabrikām. Kad televīzijā rādīja maija demonstrācijas Maskavas Sarkanajā laukumā, redzējām neļķes no mūsu kreppapīra. Tas vienmēr bija speciāls pasūtījums. Savā laikā Gvinejai ražojām burtnīcas, Ēģiptei sūtījām tipogrāfijas papīru," dažos teikumos Līgatnes papīrfabrikas darbīgos gadus raksturo bijušais direktors. Viņš uzsver, ka Padomju Savienībā citas papīrfabrikas ražoja lielos apjomos, bet Līgatnē, kā tagad teiktu, nišas produktus. Visu laiku tika eksperimentēts, meklēts kaut kas jauns. Tā sadarbībā ar māksliniekiem Kārli Sūniņu un Jāni Brekti tika izmēģināts, kādam jābūt akvareļpapīram. "Mākslinieki stāvēja pie mašīnas, mēģināja, kā pa papīru plūst krāsa. Mums šķita, papīrs ir tāds, kādam jābūt, viņiem vajadzēja nianšes," atceras direktors un piebilst, ka ražošanai celuloze tika vesta no Kaļiņingradas, no fabrikām Urālos, vēlāk no Slokas, arī Zviedrijas, Somijas.

Fabrika bija arī Līgatnes pilsētas sirds, tās pulss noteica līgatniešu dzīvi. Pilsēta attīstījās, tika uzceltas dzīvojamās mājas Gaujasmalā.

Kad laiki mainījās, fabrikas vadība meklēja jaunas iespējas. Ražošana tika nodrošināta ar gāzi. Ar smaidu I.Norītis atceras, ka līdz tam fabrika ik gadu ražošanai nokurināja 25 tūkstošus tonnu ogļu. "Meklējām sadarbības partnerus, bet ārzemniekus neinteresēja ražošana, viņiem vajadzēja tirgu. Rūpniecība Latvijā tolaik tika uzskatīta par nevajadzīgu," stāsta bijušais direktors.

1994. gadā viņš aizgāja pensijā. "Bērni uzskatīja, ka nav, ko plēsties, arī veselība lika manīt, ka pietiek," saka I.Norītis un piebilst – kad sācis strādāt Līgatnes papīrfabrikā, tajā bija nodarbināti ap divi tūkstoši strādnieku, kad no fabrikas aizgāja, ap 600.

Redzot, kā šodien attīstās ekonomika, bijušais direktors vērtē, ka Līgatnes papīrfabrikai bija iespēja strādāt, bet bija jāatrod kāds nišas produkts. Pēc privatizācijas bieži mainījās gan īpašnieki, gan viņu nodomi. "No gāzes bija jāatsakās, pārgāja uz šķeldu, tērēja un krāja parādus, tā viss beidzās. Līgatnei tas bija liels trieciens. Sākām būvēt attīrīšanas iekārtas, ko izmantotu arī pilsēta, bet viss apstājās, pilsētai bija jābūvē pašai. Vairāki gadi līgatniešiem bija ļoti grūti," pārdomas dalās I.Norītis un uzsver, ka tagad ir prieks redzēt, kā pilsēta attīstās, kā ienāk cilvēki, kuri gatavi ieguldīt pilsētas nākotnē.

Uzņemties vadīt vidusskolu

Ilmārs teic: "Biju pensijā, bet vecs nejutos. Bija piedāvājumi iet uz Rīgu dažādos amatos. Negribēju." Tad darbu pārtraukt vēlējās Līgatnes vidusskolas direktors, viņš uzrunāja pieredzējušo papīrfabrikas vadītāju. "Teicu, ja kolektīvs ir ar mieru, iešu. Fabrikai ar skolu vienmēr bija laba sadarbība. Skolēni ne tikai vasarās strādāja, Valda mācīja papīra tehnoloģiju. Tā kā skolā nebiju svešinieks," stāsta Ilmārs Norītis. Sešus gadus viņš nostrādāja par direktoru, pēc tam vēl desmit mācīja ekonomiku un civilzinības, arī Nītaures vidusskolā ekonomiku. "Skolās notika lielas pārmaiņas, ienāca datori, sākās akreditācijas. Tas bija laiks, kad jānāk jaunajiem," uzsver I.Norītis.

Kultūras dzīve vieno

Ilmārs visu mūžu bijis saistīts ar kultūru un sabiedrisko dzīvi. “Tā kā Valda bija beigusi Ventspils Mūzikas vidusskolu, kad atnācām uz Līgatni, uzreiz sākām dziedāt korī. Tad izveidojās vīru kvartets - brāļi Krūmiņi, Teteris un es, trešo vietu Latvijā dabūjām. Arī koris Dziesmu svētkos cīnījās par vietām,” ar lepnumu stāsta Ilmārs un uzsver: “Kad pats piedalies, labāk izproti, kā pašdarbības kolektīvi strādā, kas tiem nepieciešams. Redzi, ar kādu prieku cilvēki iesaistās.

Arī kori līdz ar Atmodu skāra pārmaiņas. Tad tas bija kopīgs ar Augšlīgatni. Bija grūti vienoties, kurš glabās uzvarētāja karogu,” ar smaidu saka Ilmārs, uzsverot, ka ir prieks par šodienas Līgatnes kori.

2000. gadā Ilmāru uzaicināja iesaistīties vīru korī “Cēsis”. “Tā aizvien dziedu. Tenors korī taču ir īpašs. Braucu uz mēģinājumiem Drabešu “Ausmās””, pastāsta ilggadējais koris un skumji piebilst, ka diemžēl pēdējos divos gados dziedāts maz.

Sievasmāte dzīvoja pie mums, viņa bija audēja. Valda arī auda. Tā attīstījās audēju studija, kas aizvien darbojas.

Ģimenes pavēnī

Kopā ar Valdu ģimenē izaudzināti divi dēli un meita. Andris ir saistīts ar mākslu, dzīvo Ventspilī. Dainis un Baiba Cēsu vidusskolā pabeidza matemātikas klasi, Dainis Politehniskajā institūtā studēja Mehānikas fakultātē, saistīts ar mašīnbūvi, Baiba ir virsārste Bērnu klīniskajā slimnīcā.

“Man ir seši mazbērni un septiņi mazmazbērni. Mazbērni ir arhitekti, strādā ceļu būvē. Viena mazmeita ir dizainere, dzīvo un strādā Anglijā. Pārējie visi ir Latvijā. Katram sava dzīve. Brīvdienās brauc ciemos, sazvanāmies, daudz runājamies,” stāsta Ilmārs.

Visgrūtākais laiks dzīvē bija, kad Valda saslima. Četrus gadus Ilmārs aprūpēja sievu. “Esmu viens. Bērni aicina uz Rīgu, bet ko tur darīšu. Te mūžs nodzīvots,” teic līgatnietis.

Darāmā nekad netrūkst

I.Norītis atzīst, ka nav nekāda gara mūža noslēpuma. “Cilvēkam ir jākustas. Man malka jāgādā, istabas jākurina. Man ļoti patīk pirts. Katru piektdienu eju uz pirti. Kad tā bija slēgta, ļoti pietrūka. Dzeru tikai avota ūdeni. Daudz staigāju. Zinu, cik kurām kāpnēm Līgatnē pakāpienu. No rīta palasu, vakarā paskatos televizoru. Internetā tikai samaksāju rēķinus, man labāk patīk informāciju uzzināt no avīzēm, televīzijas,” atklāj Ilmārs un uzsver, ka ikvienam cilvēkam ir svarīgi satikt citus, parunāties, pabūt kopā. Viņš aktīvi iesaistījies pensionāru klubīņā “Spēkavots”. Ilmārs gan pasmaida, esot vienīgais vīrietis, bet tā bijis, arī strādājot skolā.

“Ierobežojumu laiks nav viegls. Diena ir jāpiepilda darot,” pārliecināts deviņdesmitgadnieks Ilmārs Norītis.

Pārmaiņas pašvaldībā. Novadā izveidota vienota Dzimtsarakstu nodaļa

Autors: Arita Lejiņa

Datums: 29.12.2021

Izdevums: Druva

Rubrika: Ziņas

Vienotā Cēsu novada Dzimtsarakstu nodaļa darbu sāks no 1. janvāra, darbība aptvers visu jauno novadu, un klātienē pakalpojums būs pieejams tikai Cēsīs, Vecpiebalgā un Līgatnē.

Pēc administratīvi teritoriālās reformas līdz šim Cēsu novadā, kurā apvienojās septiņas pašvaldības, katrā apvienības pārvaldē atradās dzimtsarakstu nodaļa, bija darbiniece. Septembra beigās novada dome pieņēma lēmumu apvienot visas teritorijā esošās dzimtsarakstu nodaļas un no 1.janvāra izveidot vienu Cēsu novada Dzimtsarakstu nodaļu.

“Šāds modelis tika pieņemts, izvērtējot sniegto pakalpojumu apjomu un arī to, ka lielu daļu no civilstāvokļa aktu jautājumiem iespējams nokārtot attālināti,” skaidro Cēsu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Iveta Gabrāne. “Te var minēt jautājumus, kas saistās ar arhīva dokumentu pieprasīšanu un saņemšanu, kas veido samērā lielu darba apjomu. Tika vērtēts arī pieprasījums pēc pakalpojumiem katrā dzimtsarakstu nodaļā pēdējos gados. Pārejas periodā, kamēr Cēsu nodaļā tiks sakārtotas telpas, darbiniece būs pieejama arī Priekuļos, pēc tam arī viņa strādās Cēsīs. **Arī Līgatnē vismaz janvāra sākumā darbinieka uz vietas vēl nebūs, jo pašvaldība ir darbinieka meklējumos.**”

Kopumā nodaļā būs piecas darbinieces: trīs - Cēsīs, pa vienai Līgatnē un Vecpiebalgā, kur viņas pildīs arī citus amatus apvienību pārvaldēs.

“Jāatzīmē, ka dzimtsarakstu pakalpojumus var saņemt jebkurā nodaļā neatkarīgi no dzīvesvietas,” skaidro I. Gabrāne. “Ja iedzīvotājiem ir ērti, pakalpojumu var saņemt arī Siguldas, Valmieras nodaļā, strauji attīstījusies attālināta pakalpojumu saņemšana. Nepieciešamības gadījumos iesniegumus arhīva jautājumos varēs iesniegt apvienību pārvaldēs un turpat arī saņemt sagatavotos dokumentus. Protams, dzimšanas un miršanas reģistrācija, laulības vai vārda, uzvārda maiņas jautājumi būs nokārtojami tikai klātienē. Mēs vienmēr būsim gatavas palīdzēt rast labāko risinājumu.”

Būtiska dzimtsarakstu nodaļas darba sadaļa ir laulību noslēgšana, tostarp izbraukumu

ceremonijas. Pieteikumus laulībām var iesniegt elektroniski vai klātienē dzimtsarakstu nodaļas darbiniecēm, bet ceremonijai jānotiek klātienē. Vai tagad, kad darbinieču mazāk, būs iespējams apmierināt visus pieprasījumus?

“Cēsu novadā laulību ceremoniju vietas ir attīstījušās, ir pieprasītas, tāpēc, ņemot vērā jauno situāciju, aicinām laulību plānošanu vispirms sākt, sazinoties ar mums, lai vienotos par izvēlēto datumu un vietu. Cēsīs nodaļā ir skaistas telpas, kur organizēt svinīgas laulību ceremonijas, taču iespēju robežās atsauksimies aicinājumiem doties izbraukumu ceremonijās. Es aicinātu atbildīgi plānot laulību ceremoniju un sākt to ar sarunu dzimtsarakstu nodaļā, nevajadzētu vispirms sarunāt vietu, kur gribētos rīkot ceremoniju, vietu, kur svinēt, citus pakalpojuma sniedzējus un tikai tad paziņot dzimtsarakstu nodaļai, kur un kad notiks ceremonija. Var gadīties, ka šādas iespējas tomēr nebūs. Jāsaprot, ka izbraukumu ceremonija ir ekskluzīvs pakalpojums, tāpēc jābūt gataviem vienoties par datumu, kas var nebūt tieši iecerētajā dienā un pulksteņa laikā,” skaidro I. Gabrāne.

Arī citu novadu pieredze rāda, ka dzimtsarakstu nodaļu pakalpojumi klātienē pieejami tikai novadu centros, kā Gulbenē, Madonā, Ogrē, Valkā, Kuldīgā, Alūksnē.

I. Gabrāne ir pārliecināta, ka esošais nodaļas modelis spēs nodrošināt iedzīvotājiem pakalpojumus vajadzīgajā apjomā un kvalitātē: “Katras pārmaiņas rada jautājumus, neskaidrības, bet, domāju, nevajadzētu rasties problēmām, ka cilvēki nevarēs saņemt kādu no pakalpojumiem. Aicinām iedzīvotājus zvanīt, ja ir jautājumi, neskaidrības. Esmu pārliecināta, ka atradīsim labāko risinājumu.” .

Bezgalīgais pavediens. I.

Autors: ASTRĪDA AIZSILNIECE

Datums: 29.12.2021

Izdevums: Liesma

Rubrika: Valmierietis

Ar patiesu prieku lasu un pārlasu mākslas zinātnieka Aivara Leiša rakstu «Kristīne Pāvuliņa. Latviskā meklētāja» novembra «Valmierietī». Autoram lieliski izdevies parādīt mūsu izcilās novadnieces daudzpusīgo, bagāto dzīves gājumu.

Arī man ir atmiņas, kas saistītas ar Kristīni Pāvuliņu. Iepazinu viņu no manas studiju un darba biedrenes Guntas Altenbergas stāstītā. Man ir arī trīs Guntas dāvināti Pāvuliņas akvareļi.

Māksliniece bieži ciemojusies pie māsas Valmierā. Māsas ģimenei, Emīlijai un Mārcim Vīnertiem, piederēja māja A. Upīša ielā, tā ir ēka, kur tagad izvietojies veikals «Agate».

Šajā mājā kopš 30. gadiem kā ģimene dzīvoja Altenbergi. Gunta tur bija piedzimusi un uzaugusi kopā ar Vīnertu mazbērniem Ziedoni un Inesi Ābomiem. Ģimenē visi Rīgas krustmāti Kristīni dēvēja par Mīļo tanti. Viņas ierašanās Valmierā vienmēr bijis gaidīts notikums. Ziedonis un Inese aizrautīgi klausījušies Mīļās tantes sarakstīto bērnu grāmatu varoņu piedzīvojumos, bet Guntai gan labāk patikušas pieaugušo sarunas par darbu «Rīgas audumā», par piedzīvoto un redzēto ekspedīcijās. Varbūt tieši šīs sarunas rosināja Guntas iztēli un lika viņai izvēlēties tekstilnieces profesiju...

Vīnertu māja A. Upīša ielā visos laikos bijusi kā tāda kultūras oāze. Iespējams, to radīja arī Pāvuliņas kundzes aura. Guntas tēvs Jānis Altenbergs ap sevi vienmēr pulcēja mūzikas mīļotājus. Auga Ziedonis, apveltīts ar absolūto muzikālo dzirdi, klavierspēles mīļotājs, dzimtas māksliniecisko gēnu pārmantotājs. Pēckara gados tur mitinājusies arī aktiera Mažāna ģimene. Pēdējos Dziesmu svētkos Daugavas stadionā, redzot deju lieluzvedumu vadītāju Ilzi Mažāni, Gunta nopūtās: «Kā iet laiks! Es taču Ilzīti auklēju...»

Mīļā tante bieži devusies pastaigās, līdz ņemot bērnus, un sarunās ceļš līdz Stāvajiem krastiem vai Kaugurvērī pagājis nemanot. Guntai sevišķi patikuši Mīļās tantes stāsti par stellēm un aušanu, par Ķemeru viesnīcas skaistajiem paklājiem, aizkariem un gobelēniem. Gandrīz vai varoņdarbs bijusi milzīgā (80 kvadrātmetru!), vairākus tūkstošus latu vērtā Rīgas pils Sūtņu zāles paklāja darināšana no vairākiem gabaliem. To paveikušas audējas Kristīnes Pāvuliņas vadībā.

Nesen Latvijas radio dzirdēju stāstu par šo paklāju.

Otrā pasaules kara laikā, kad mainījās divu okupāciju vara un pilij nebija saimnieka, šis paklājs pazuda bez vēsts. Kad pili restaurēja pēc 2013. gada postošā ugunsgrēka, tika nolemts Sūtņu zālei atkal tādu izgatavot. Vācu dizainera Jana Kata vadītā komanda Nepālā, izmantojot Anša Cīruļa un Kristīnes Pāvuliņas darba saglabājušās fotogrāfijas, gada laikā, ar rokām mezglojot un aušanai izmantojot simtprocentīgu Tibetas aitu vilnu, uz pasaulē lielākajām vertikālajām stellēm izgatavoja paklāju 8,15x8,15 m vienā gabalā. Muzeju naktīs ikvienam ir iespēja šo brīnumu aplūkot, Rīgas pils apmeklētājus gaida.

* * *

Neskatoties uz aizņemtību, Kristīne Pāvuliņa centīgi darbojusies arī industriālā dizaina jomā, gatavojot apdrukas zīmējumus «Rīgas audumam» un citiem tekstiluzņēmumiem. Par «Rīgas audumu» ir īpašs stāsts.

Šo lielisko uzņēmumu, Latvijas tekstilrūpniecības pērli, izveidoja Roberts Hiršs — vienkāršs puisis no Madonas apriņķa Vējavas pagasta. Uzņēmīgs, tehniski apdāvināts, neatlaidīgs. Devies peļņā uz Krieviju un jau 22 gadu vecumā bijis atbildīgs par desmit tekstilfabriku tehniskā aprīkojuma sekmīgu darbu. Piecos gados Krievijā R. Hiršs iemācījies strādāt ārkārtējos apstākļos, apguvis tur esošās Rietumeiropas modernās tehnoloģijas, ieguvis arī vēlāk noderīgus sakarus. Ieradies Latvijā, jauneklis darbu sācis ar trim lietotām žakarda stellēm, divatā ar sievu gatavojis audumus kaklasaitēm. Taču

jau 1925. gadā Hiršs reģistrēja zīmolu «Rīgas audums». Sākās uzņēmuma strauja attīstība, 1938. gadā tur strādāja jau 1600 cilvēku. Vienlaikus tika nopirkts Lietuvas «Kauņas audums» ar 2500 strādniekiem. Bija doma par uzņēmumiem arī Norvēģijā, Zviedrijā, Somijā. Jau 1930. gadā starptautiskā izstādē Turīnā — medaļa par augstvērtīgajiem zīda audumiem. Kopš 1932. gada «Rīgas audums» ir vadošais uzņēmums tekstilnozarē, bet Roberts Hiršs ieguvis zīda karaļa titulu. (Tagad ar prieku skatāmies filmu par Emīliju Benjamiņu, bet šādu godu Roberts Hiršs ir pelnījis ne mazāk.) Hirša iecere bija radīt sapņu fabriku, un tas viņam izdevās — bija plašas, gaismas pilnas ražošanas telpas ar labu ventilāciju. Strādniekus uz darbu un mājām veda uzņēmuma transports, labākos darbiniekus sūtīja praktizēties ārzemju firmās. **Uzņēmuma teritorijā bija siltumnīcas, bet, lai vēl labāk apgādātu darbiniekus ar pārtiku, Roberts Hiršs Līgatnes apkārtnē izveidoja paraugsaimniecību «Ratnieki», kur strādājošie varēja arī atpūsties, pavadīt atvaļinājumu, tur notika arī lielie pasākumi.** Citos uzņēmumos apskauda «Rīgas audumā» strādājošos, sauca viņus par buržuiem. Taču šie buržuji smagi strādāja — maiņās, arī naktīs, steļļu radītā troksnī. Strādāja un lepojās ar savu uzņēmumu.

Audumu kvalitāte bija galvenais darba vērtējums. Uzņēmuma radošā komanda, kurā darbojās gan Kristīne Pāvuliņa, gan mākslinieks Rūdolfs Pinnis, pētīja Rietumeiropas tendences, un audumu rakstos pēdas atstāja laikmeta mode. Oriģinālās zīda apdrukas spilgti izcēla māksliniecisko kvalitāti, un audumi Eiropā bija ļoti pieprasīti. Ne velti 30. gados Rīgu sauca par mazo Parīzi, bet «Rīgas auduma» skatlogs diktēja modi Latvijā.

Roberts Hiršs bija lielākais privātais nodokļu maksātājs, arī dāsns mecenāts. Universitātes aulā joprojām skan viņa dāvinātās ērģeles. Atsaucoties K. Ulmaņa Draudzīgajam aicinājumam, Hiršs dzimtajā Vējavas pagastā uzcēla un labiekārtoja skolu.

Tuvojoties liktenīgajam 1940. gadam, Hirša ģimene emigrēja uz Zviedriju, vēlāk uz ASV. Karš izpostīja «Rīgas audumu», taču tekstilizstrādājumi bija ļoti nepieciešami, tāpēc uzņēmums strauji atdzima. Kristīne Pāvuliņa 1946. gadā kļuva par «Rīgas auduma» galveno mākslinieci un nostrādāja šai amatā līdz aiziešanai pensijā. Viņa izveidoja spēcīgu radošo komandu. Mākslinieciskās padomes vadībā strādāja Kurts Fridrihsons un Rūdolfs Pinnis, kurš 30. gados zīmēja metus pat Parīzes tekstiluzņēmumiem. Kristīne Pāvuliņa labi atcerējās gaisotni, kas valdīja pirmskara «Rīgas audumā» un nodrošināja uzņēmuma augšupeju. Viņas stingrais raksturs un pieredze palīdzēja izturēt smago cīņu par audumu māksliniecisko līmeni apstākļos, kad galvenais uzdevums bija strauji augošā ražošanas plāna izpilde.

Jau 1950. gadā «Rīgas audums» sekmīgi piedalījās starptautiskās izstādēs Beļģijā, Japānā, Kanādā. Izcilā dizaina kvalitatīvie audumi bija līdzvērtīgi tā laika labākajiem Rietumu izstrādājumiem. Plašajā Savienībā tie bija patiens deficīts. 60. gados Rīga kļuva par padomju modes metropoli. Laikā, kad parādījās «Rīgas Modes», tika ražotas īpašas augstas mākslinieciskās kvalitātes audumu kolekcijas. Rīgas mākslinieku radītie zīda apdrukas meti kā izcila, saudzējama bagātība glabājas Dekoratīvās mākslas un

dizaina muzejā.

(Zīda ceļš beidzās 1996. gadā — beidzās pēc 71 gada. Kāpēc?

Hiršu ģimene 1971. gadā «Rīgas audumu» — ēkas, zemi, savu villu, kā arī «Ratniekus» — novēlēja Latvijas Universitātei. Trimdinieks varēja arī nezināt, ka pēc reorganizācijas viņa mīļā Mehānikas fakultāte ar tekstilkatedru ir Politehniskā institūta (tagad RTU) sastāvā. 90. gadu sākumā LU saņēma šo vērtīgo mantojumu, taču neprata vai negribēja to apsaimniekot. Dzīvība kūsā tikai «Ratniekos», universitātes atpūtas bāzē. Otrs Hiršu īpašums «Kauņas audums», ko novēlēja vietējai Tehniskajai universitātei, joprojām zeļ un plaukst.)

* * *

Kāpēc stāstu par «Rīgas audumu»? Tāpēc, ka mūsu a/s «Valmieras stikla šķiedra», ko allaž uzskata par ķīmijas milzi, savā būtībā ir arī Latvijas lielākais tekstiluzņēmums. Tā izaugsmē ievērojama, pat liktenīga loma bijusi «Rīgas audumam», tā speciālistiem.

Vispirms jārunā par aušanas tehnoloģiskajām iekārtām. 1968. gadā Vieglās rūpniecības izstādē ieraudzījām pneimatiskās stelles, iepirkas zīda aušanai «Rīgas audumā». Iedziļinoties to darbībā, mūsu speciālistiem, valmieriešiem Rutai Zeibotei un Arnim Lācim radās ideja, ka stelles jāizmēģina arī stikla šķiedras auduma ražošanā. «Rīgas audums» aizdeva vienas no stellēm.

Mūsu ideja ļoti ieinteresēja čehu mašīnbūvniekus. Stellu pielāgošana stiklam, eksperimenti notika kopīgiem spēkiem, un jau pavisam drīz Valmiera saņēma šādas speciāli izgatavotas stelles stikla šķiedras audumu ražošanai. Ar savu darbu, savu pieredzi devām ceļazīmi pneimatisko stellu ieviešanai visā nozarē. Tā bija patiesa revolūcija!

Taču «Rīgas auduma» Roberta Hirša laika, mākslinieces Kristīnes Pāvuliņas radošā gaisotne Valmierā nokļuva līdz ar dekoratīvo stikla šķiedras audumu ražošanu.

Nobeigums — janvāra «Valmierietī».

Pakalpojums vajadzīgs tuvu un pilnvērtīgs

Autors: Sarmīte Feldmane

Datums: 30.12.2021

Izdevums: Druva

Rubrika: Tēma

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) atzīst, ka “klientu apkalpošanas centru darbības pamatā ir vienota, sistēmiska klientu apkalpošanas politika – viens tīkls, vienota pieeja, vienveidīgs pakalpojuma sniegšanas standarts”. VARAM aicina pašvaldībām izskatīt iespēju un izveidot klientu apkalpošanas centru kontaktpunktu, piemēram, katrā pagasta bibliotēkā, tādējādi palielinot pakalpojumu pieejamību klātienē.

Pēc administratīvi teritoriālās reformas un arī pēc 1. janvāra Cēsu novada pašvaldības pakalpojumi joprojām būs pieejami tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai – pilsētās, ciemos un pagastos. Savukārt Vecpiebalgas apvienības pagastos, izvērtējot esošās klientu plūsmas Taurenē, Kaivē, Dzērbenē un Inešos, tiek risināts jautājums, lai pašvaldības pakalpojumus turpmāk varētu nodrošināt pagastu bibliotēkās, kur ir lielāks apmeklētāju skaits. Šī ziņa tika publicēta vairākos apvienību pārvalžu izdevumos.

Rēķina, cik izmaksā viens pakalpojums

Cēsu novadā ir sešas apvienību pārvaldes un katrā gan citāda iepriekšējā pieredze, kā nodrošināt valsts un pašvaldības pakalpojumu pieejamību, gan arī, sākot no janvāra, citādi risinājumi,

“Līdz vienotam modelim vēl jānonāk,” saka Cēsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Ainārs Šteins un uzsver, ka maksimāli lielam pakalpojumu grozam, tai skaitā valsts pakalpojumiem, jābūt pieejamam ikvienam iedzīvotājam. Klientu apkalpošanas centriem (KAC) jābūt arī ekonomiski pamatotiem, jo tie tiek uzturēti par nodokļu maksātāju naudu.

“Statistika no jūlija rāda, cik iesniegumu katrā klientu apkalpošanas centrā saņemts. Ir viens pakalpojumu centrs, kur četros mēnešos veikti 35 ieraksti. Vienotajā sistēmā tas viss ir redzams. Ir klientu apkalpošanas speciālistes, kuras tā arī pateica, ka dienā atnāk divi cilvēki. Pusgada laikā varētu nonākt pie vienota modeļa, bet tas nenožīmē, ka visos pagastos klientu apkalpošanas centri būs bibliotēkās. Pirmie šo modeli ieviesīs Vecpiebalgas apvienības pagastos, arī Zosēnos. Tā ir apvienības pārvaldes vadītājas ierosme. Viņa redz, kā lietderīgāk. Arī Cēsu Centrālā bibliotēka atbalsta šo modeli, jo bibliotekārēm būs vairāk darba un arī iespēja vairāk nopelnīt,” stāsta A.Šteins.

Komunikācija rada neizpratni

Vecpiebalgas apvienības pagastos pārmaiņas radījušas neizpratni - tiek likvidētas pagastu pārvaldes, kur varēs nokārtot maksājumus, uzzināt jauno.

“No 1. jūlija apvienībā pagastu pārvalžu nav, pagastos strādā klientu apkalpošanas speciālistes. Ir tikai viena – Vecpiebalgas apvienības pārvalde. Jau jūlijā, apstiprinot apvienības struktūru, tajā nav pagastu pārvalžu. Tā kā runāt, ka likvidē pārvaldes, nevar,” skaidro Vecpiebalgas apvienības pārvaldes vadītāja Lelde Burdaja. Viņa vērtē, ka reāli pagastu pārvaldnieces agrāk strādāja kā sekretāres, kuras apkalpoja klientus un, lai būtu pilna slodze, veica vēl citus pienākumus. Tā kā jaunajā novadā daudzās

jomās notiek centralizācija, atsevišķu pienākumu pagastos vairs nav.

Kāpēc citur pagastos paliek klientu apkalpošanas centri? L.Burdaja uzsver, ka tas ir tikai laika jautājums un kādam reorganizācija ir jāsāk pirmajam. “Tā ir nākotne arī citos pagastos. Kādam jābūt pirmajam, un tas tā dabiski sanāca pie mums. Varētu dzīvot pa vecam, bet šīs ir loģiskas pārmaiņas. Atšķirība tikai, ka citu apvienību pagastos pārvalžu vadītājiem ir arī citi pienākumi, tāpēc situācija citāda. Mūsu pagastos tā nav, bet mums katrā pagastā vēl ir saimnieks, kurš organizē saimniecisko darbību. Citur to dara pārvalžu vadītāji,” stāsta L.Burdaja un piebilst, ja klientu apkalpošanas centru speciālistes strādātu nepilnu slodzi, dažas dienas nedēļā vai stundas dienā, nevarētu runāt par pakalpojuma pieejamību.

Izbrīnu novadniekos radīja tas, ka par pārmaiņām uzzināja no apvienības izdevuma, tikai pēc tam attālinātā sanāksmē. 6. decembrī Inešu, Kaives, Taurenas un Dzērbenes pagastu klientu apkalpošanas speciālistes tika informētas, ka no janvāra darba vairs nebūs, tāpat bibliotekāres uzzināja, ka turpmāk būs jauni pienākumi.

“Sanāca muļķīgi, jo no nākamā gada apvienībai nebūs sava izdevuma un bija jāsteidz informēt iedzīvotājus. Nevarēju informēt darbiniekus, kamēr nebija skaidrības, kā viss notiks, kas mainīsies. Attālinātā sapulcē viss tika izstāstīts. Arī Cēsu bibliotēka nebija paguvusi informēt bibliotekāres,” skaidro apvienības pārvaldes vadītāja.

Vai paziņot par darba uzteikšanu attālinātā darbinieku sapulcē ir labākais veids, kā to paziņot? L.Burdaja atjautā: “Ko dotu individuāla saruna? Ne jau ar prieku tas tika pateikts. Kādā brīdī kaut kas nenotiek, kā gribētos. Pietrūka laika izrunāties, arī attālinātais darbs neveicināja komunikāciju.”

Skaidrot situāciju par bibliotekāru jaunajiem pienākumiem steidza ne tikai Cēsu Centrālā bibliotēka, klātienē ar bibliotekārēm tikās arī domes priekšsēdētāja vietnieks Atis Egliņš – Eglītis un pašvaldības Komunikācijas un klientu servisa pārvaldes vadītājs Kārlis Pots. K.Pots komunikācijas situāciju Vecpiebalgas apvienībā nekomentē.

Jautājumus raisījusi arī domes vadības tikšanās iepazīšanās vizītē Vecpiebalgas pagastos. Pašvaldības darbinieki jautāja, kas mainīsies, kuram vairs nebūs darba. Atbildes bija, ka nekas nemainīsies. “Darbiniekus atlaist vēl nenožīmē no viņiem atbrīvoties. Arī Vecpiebalgas apvienības pārvaldē vēl ir brīvas štata vietas,” saka A.Šteins.

Pakalpojumi bibliotēkā

“Bibliotekāres ir gatavas pildīt jaunus pienākumus. Par to jau gadiem runāts, ka tā varētu būt. Viņas mācās, apgūst programmas. Protams, viņām nebūs pieejas valsts institūciju datu bāzēm,” stāsta Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore Natālija Krama. Vecpiebalgas apvienības pagastu bibliotēkās, kā liecina informācija, tiks sniegti tikai pašvaldības pakalpojumi, taču, ja ne citi valsts pakalpojumi, tad iespēja izdrukāt “Covid – 19” sertifikātu šobrīd daudziem ir nepieciešamība. Lai to iegūtu, jābrauc uz

Vecpiebalgu. Līdz šim vismaz Taurenē to varēja nokārtot. Sprotami, ja jau ir pārmaiņas, tad arī pakalpojumu klāstam jābūt tādām, kas iedzīvotājiem nepieciešams.

Klientu apkalpošanas centri ir apvienību pārvalžu pakļautībā. Novada pašvaldības Komunikācijas un klientu servisa pārvalde sniedz tikai metodisku atbalstu. Pārvaldes vadītājs K.Pots atzina, ka pagastu KAC nav paredzēti valsts pakalpojumi. Bet par iespēju saņemt sadarbspējīgu sertifikātu paskaidroja: "Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai nav konceptuālu iebildumu, ka sertifikātu varētu izsniegt bibliotekāri. Na-cionālajā veselības dienestā skaidroja, ka bibliotēkas nevar pieprasīt šādu pieeju personu datiem, bet to var izdarīt Vienotais klientu apkalpošanas centrs konkrētām bibliotekārēm. Cēsu Centrālās bibliotēkas vadītāja atbalsta, ka bibliotekārēm dod pieeju personu datiem. Piekļuve tālāk jāorganizē Vecpiebalgas apvienības pārvaldei." Tātad, kad tiks nokārtotas formalitātes, Kaives, Inešu, Tauresnes un Dzērbenes bibliotēkās ikviens varēs saņemt izdrukātu kovida sertifikātu.

Top jauns VVPKAC

Bijušais Līgatnes novads bija vienīgais, kurā līdz šim nebija Vienotā valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centra (VVPKAC). Iemesls vienkāršs - nebija telpu. Patlaban tas tiek iekārtots bijušā novada vadītāja kabinetā Augšlīgatnē.

"Apmeklētājam atliks ienākt klientu apkalpošanas centrā, un visu varēs nokārtot. Te būs pieeja datoram, ja būs vajadzīga tikšanās ar kādu konkrētu pašvaldības speciālistu, blakus būs neliela telpa sarunām," stāsta Līgatnes apvienības pārvaldes saimniecības vadītājs E.Kurpnieks. KAC būs aprīkots ar mūsdienīgām mēbelēm. Pirmajā stāvā tiek izbūvēta tualete, kas būs pieejama arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Līdz šim pašvaldības ēkā tualete bija tikai otrajā stāvā. Telpu remontdarbos ieguldīti 17 525 eiro, iegādāta IT tehnika un jaunas biroja mēbeles par 5830 eiro, saņemta valsts dotācija 7200 eiro.

"Sākoties pandēmijai, pilsētā klienti netika pieņemti, iesniegumus atstāja pastkastītē. No jaunā gada sekretāre pilsētā pārtrauca darbu, bet Augšlīgatnē sekretāre būs Vienotā valsts un pašvaldību klientu apkalpošanas centra speciāliste. Pilsētas bibliotēkas vadītājai ir piekļuve, un viņa var izdrukāt sadarbspējīgos sertifikātus," stāsta Līgatnes apvienības pārvaldes vadītāja Ilze Goba un uzsver, ka no janvāra līgatniešiem būs pieejams plašāks pakalpojumu klāsts nekā līdz šim.

Visos pagastos vienādi

Valsts pakalpojumi turpmāk būs pieejami arī Raiskuma un Straupes pagastā. "Tā kā Stalbē Vienotajā valsts un pašvaldību klientu apkalpošanas centrā strādā divas darbinieces, viena divas dienas strādās Straupē. Savukārt tagadējā kancelejas nodaļas vadītāja mācās, lai kļūtu par vienotā klientu apkalpošanas centra speciālisti un sniegtu

pakalpojumus Raiskumā,” stāsta Pārgaujas apvienības pārvaldes vadītāja Maruta Drubiņa un uzsver, ka tieši tāds ir administratīvās reformas uzstādījums – lai valsts un pašvaldību pakalpojumi būtu vienuviet un pieejamāki.

Arī novada domes priekšsēdētāja vietnieks A.Šteins novērtē rasto risinājumu: “Ļoti pareizs virziens, ja tādu var piedāvāt arī citur, tas būtu ļoti labi.”

Vai izjaukt, ja labi strādā

Amatas apvienības pārvaldes pagastos, kā uzsver vadītāja Elita Eglīte, pagastu pārvalžu vadītājas ne tikai apkalpo klientus, bet arī pilda pašvaldības funkcijas. “Viņu uzraudzībā ir sētnieki, atbildība par apkuri, apgaismojumu; Nītaurē, Skujenē arī kapu ierādīšana un citi pienākumi. Deputātiem skaidrojam situāciju. Vai sistēma, kas ir sevi attaisnojusi, būtu jālikvidē? Kādam taču šie pienākumi būs jāveic,” viedokli pauž E.Eglīte, uzsverot, ka Nītaurē ir Vienotais klientu apkalpošanas centrs, ko iedzīvotāji aktīvi izmanto, bet pagastos ikdienas jautājumus kārtro pārvalžu vadītājas, arī pieņem iedzīvotāju iesniegumus.

Apkalpos bibliotekāre

Jaunpiebalgā ir viens no VVPKAC, kas Vidzemē apkalpo visvairāk klientu. “Līdz šim Zosēnos viena darbiniece bija gan pārvaldes vadītāja, gan sekretāre, gan Dzimtsarakstu nodaļas vadītājas vietniece. Viņa pieņēma iesniegumus, sniedza konsultācijas, maksājumus pieņēma kasiere. Turpmāk šos pakalpojumus sniegs bibliotekāre,” stāsta Jaunpiebalgas apvienības vadītāja Dace Valdemiere – Bišere un uzsver, ka bibliotekāre ir gatava to darīt, mācās, pieejama arī video pamācība, kā veicami pienākumi. Jaunpiebalgā ir pieredzējusi speciāliste, kura var palīdzēt. “Līdz šim nevarēja nokārtot, ka Zosēnos varētu izsniegt kovida sertifikātu. Jācer, ka to varēs izdarīt, jo tas iedzīvotājiem ir svarīgi,” saka pārvaldes vadītāja. No janvāra Zosēnu pagastā būs sabiedriskais un kultūras centrs, kurā iekļausies kultūras centrs, jauniešu centrs, bibliotēka, galerija un sociālo pakalpojumu punkts. Novada sociālais dienests lems, vai uz vietas būs arī sociālais darbinieks. Kabinets ir.

Konteineru izvešanu nākas pārcelt

Autors: Sarmīte Feldmane

Datums: 30.12.2021

Izdevums: Druva

Rubrika: “Druva” noskaidro

“Druvai” zvanīja lasītājs, kurš dzīvo viensētā. Sacīja, ka tuvojas diena, kad atkritumu savācējs brauks uz viņa māju, bet cilvēks saprot, ka ceļš pārāk piesnidzis, lielā mašīna

nevarēs iebraukt. Ko darīt?

“Atkritumvedējmašīnas dodas reisos un uz vietas vērtē, kurā ceļā uz kādu māju iegriezt, kurā to darīt būtu risks. Ja ceļa aprises nav redzamas vai ir liels apledojums, netiek braukts,” stāsta SIA "ZAAO" sabiedrisko attiecību vadītāja Zane Leimane.

Aizvadītajās dienās sliktākais ceļu stāvoklis bijis Nītaures un Līgatnes pagastā. “ZAAO” speciālisti sazinās ar katru klientu par nepieciešamību pārcelt konteīnera tukšošanu, protams, arī ikviens klients pats var zvanīt uzņēmumam un vienoties par izmaiņām grafikā. Z.Leimane uzsver, ka iedzīvotāji ir saprotoši.

Apgrūtināti iztukšot atkritumu konteīnerus ir arī pilsētās. “Cēsīs lielā sniega dēļ ielu braucamā daļa kļūst aizvien šaurāka, lielajām mašīnām ļoti grūti izbraukt un nokļūt pie konteīneriem, īpaši vecākajā pilsētas daļā,” sacīja Z.Leimane.

Cēsu novada domes saistošie noteikumi Nr. 19

Datums: 03.01.2022

Izdevums: Latvijas Vēstnesis

Rubrika: Pašvaldību dokumenti

OP 2022/1.11

Cēsīs 2021. gada 2. decembrī

Par līdzfinansējumu daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai Cēsu novadā

APSTIPRINĀTI ar Cēsu novada domes 02.12.2021. lēmumu Nr. 409

Izdoti saskaņā ar likuma "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 27.2 panta otrās daļas 5. punktu un piekto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Saistošie noteikumi (turpmāk – noteikumi) nosaka kārtību, kādā Cēsūnovada pašvaldība (turpmāk – pašvaldība) piešķir līdzfinansējumu daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām (turpmāk – māja) piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai, līdzfinansējuma apmēru un piešķiršanas nosacījumus.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. piesaistītais zemesgabals – zeme, uz kuras atrodas māja un kas ir attiecīgās mājas dzīvokļu īpašnieku īpašumā, lietošanā vai valdījumā, kā arī piegulošā labiekārtošanai

paredzētā teritorija;

2.2. projekts – pasākumu kopums, kas saistīts ar mājai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanas darbībām;

2.3. līdzfinansējums – pašvaldības finanšu līdzekļu daļa mājai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai;

2.4. atbalstāmās izmaksas – izmaksas, kuru segšanai pašvaldība saskaņā ar šiem noteikumiem var piešķirt līdzfinansējumu;

2.5. pretendents – mājas dzīvokļu īpašnieku kopība vai māju dzīvokļu īpašnieku kopības, vai normatīvajos aktos noteiktā kārtībā pilnvarotas personas.

3. Līdzfinansējumu piešķir kārtējam kalendārajam gadam no Pašvaldības budžetā šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem.

4. Prasības, kas ir saistītas ar projekta izvērtēšanas un apstiprināšanas kārtību, ciktāl tos nereglamentē šie noteikumi, nosaka līdzfinansējuma piešķiršanas un izvērtēšanas nolikumā (turpmāk – Nolikums).

5. Nolikumu apstiprina un projekta pieteikumus izvērtē pašvaldības domes vai tās deleģētas amatpersonas izveidota komisija (turpmāk – Komisija) projektu pieteikumu izvērtēšanai.

II. Līdzfinansējuma piešķiršanas nosacījumi

6. Līdzfinansējumu piešķir, ja māja atbilst visiem zemāk norādītajiem kritērijiem:

6.1. māja atrodas Cēsu novada administratīvajā teritorijā;

6.2. māja ir privatizēta saskaņā ar likumu "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", likumu "Par kooperatīvo dzīvokļu privatizāciju" vai likumu "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju";

6.3. saskaņā ar kadastrālās uzmērīšanas lietu, mājas tehnisko pasi, zemesgrāmatu nodalījuma norakstu vai Valsts zemes dienesta izziņu par mājā esošo dzīvokļa īpašumu skaitu un īpašniekiem mājā ir ne mazāk kā trīs dzīvokļi;

6.4. mājas kopējā dzīvokļu īpašumu platība ir lielāka par 100 kvadrātmetriem un mājā esošo nedzīvojamo telpu platība nepārsniedz 30 procentus no mājas kopējās platības, neņemot vērā pašvaldībai piederošo īpašuma daļu;

6.5. mājā esošo telpu, kurās notiek komercdarbība, platība nepārsniedz 20 procentus no kopējās mājas platības;

6.6. mājā vienai personai pieder ne vairāk kā 25 procenti no mājā esošajiem dzīvokļa

īpašumiem, izņemot dzīvokļu īpašumus, kuri ir pašvaldības īpašumā;

6.7. mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanai un apsaimniekošanai ir izveidota dzīvokļu īpašnieku biedrība, sabiedrība vai Civillikumā noteiktajā kārtībā noslēgts savstarpējs līgums par mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, vai māju apsaimnieko līdzšinējais apsaimniekotājs, kurš darbojas pamatojoties uz likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta septīto daļu;

6.8. ja mājas pārvaldīšanas līgumā nav noteikta cita lēmumu pieņemšanas kārtība, tad ne mazāk kā 75 procentiem no mājas dzīvokļu īpašniekiem balsojot "par", ir pieņemts lēmums veikt mājai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanas pasākumus, nodrošinot dzīvokļu īpašnieku līdzfinansējuma daļu un nepieciešamības gadījumā – arī trešo personu finanšu līdzekļus;

6.9. nekustamā īpašuma nodokļa parāds (pamatparāds un nokavējuma nauda) par attiecīgajā mājā esošajām telpu grupām, mājai piesaistītajām palīgēkām un mājai piesaistīto zemes gabalu nepārsniedz 15 procentus no kopējās nekustamā īpašuma nodokļa summas par šajā punktā minētajiem nekustamajiem īpašumiem iepriekšējos taksācijas gados.

7. Divu vai vairāku māju dzīvokļu īpašnieku kopības, kuru piesaistīto zemesgabalu robežas ir savienotas, var vienoties par kopīgu projekta iesniegšanu.

III. Līdzfinansējuma apjoms, atbalstāmās un neatbalstāmās izmaksas

8. Kopējo līdzfinansējuma apmēru katrā budžeta gadā nosaka pašvaldības dome, apstiprinot pašvaldības budžetu.

9. Līdzfinansējumu vienas mājas piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai var saņemt viena kalendārā gada laikā tikai viena projekta pieteikuma ietvaros.

10. Mājai piesaistītā zemesgabala atbalstāmās izmaksas ir labiekārtošanas būvdarbu izmaksas, labiekārtojuma iegādes, piegādes un uzstādīšanas izmaksas.

11. Mājai piesaistītā zemesgabala neatbalstāmās izmaksas ir šādas:

11.1. būvniecības ieceres dokumentācijas, būvprojekta, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas;

11.2. izmaksas, kas saistītas ar projekta iesnieguma sagatavošanu, tajā skaitā konsultāciju pakalpojumi, darba algas, ar tām saistītie nodokļu maksājumi u.c.;

11.3. projekta administrēšanas izmaksas;

11.4. samaksa par aizdevuma izskatīšanu, noformēšanu un rezervēšanu, procentu maksājumi, soda procenti, maksa par finanšu transakcijām;

11.5. izmaksas, kas radušās pirms noteikumu 21. punktā minētā līdzfinansējuma līguma noslēgšanas.

12. Līdzfinansējumu var piešķirt šādām aktivitātēm sekojošā apmērā:

12.1. brauktuves, ietves vai stāvlaukuma jaunbūvei, pārbūvei vai atjaunošanai mājai piesaistītajā zemesgabalā – 50 procentu apmērā no brauktuves, ietves vai stāvlaukuma jaunbūves, pārbūves vai atjaunošanas izmaksām, bet ne vairāk kā 8500,00 EUR (astoņi tūkstoši pieci simti eiro) ar PVN;

12.2. iekškvartālu apgaismojuma jaunbūvei, pārbūvei vai atjaunošanai – 50 procentu apmērā no iekškvartālu apgaismojuma jaunbūves, pārbūves vai atjaunošanas izmaksām, bet ne vairāk kā 4000,00 EUR (četri tūkstoši eiro) ar PVN;

12.3. citam mājai piesaistītā zemesgabala labiekārtojumam (bērnu rotaļu laukuma, soliņu un atkritumu urnu, atkritumu konteineru laukumu, zālienu un apstādījumu, sporta laukumu, veļas žāvētāju, vides pieejamības nodrošināšanai personām ar īpašām vajadzībām, velosipēdu novietņu jaunbūvei, pārbūvei vai atjaunošanai) – 50 procentu apmērā no mājai piesaistītā zemesgabala jaunbūves, pārbūves vai atjaunošanas izmaksām, bet ne vairāk kā 5000,00 EUR (pieci tūkstoši eiro) ar PVN;

12.4. brauktuves, ietves vai stāvlaukuma esošā seguma izlases remontam (remonts, kuru veic atsevišķiem brauktuvejai, ietvju vai stāvlaukumu posmiem nolūkā likvidēt esošos defektus) – 50 procentu apmērā brauktuves, ietves vai stāvlaukuma esošā seguma izlases remonta izmaksām, bet ne vairāk kā 3000,00 EUR (trīs tūkstoši eiro) ar PVN.

13. Līdzfinansējuma apmēru palielina par 10 procentiem, ja projekta iesniedzējs ir divu vai vairāku māju dzīvokļu īpašnieku kopības.

14. Līdzfinansējumu nepiešķir, ja šo noteikumu 10. punktā minētie atbalstāmo izmaksu pasākumi ir pieteikti vai ir līdzfinansēti no pašvaldības, valsts, Eiropas Savienības fondu, citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem vai citiem finanšu instrumentiem.

IV. Projekta iesnieguma iesniegšanas kārtība un iesniedzamie dokumenti

15. Līdzfinansējuma saņemšanai pretendents ne vēlāk kā līdz Nolikumā par projekta iesnieguma iesniegšanu un vērtēšanu norādītajam beigu termiņam iesniedz pašvaldībā pieteikumu (elektroniski vai papīra formātā), pievienojot šādus dokumentus:

15.1. noteikumu 6.8. punktā noteiktā dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu;

15.2. projekta iesniedzēja pilnvarotās personas pilnvarojumu apliecinājošu dokumentu;

15.3. atbilstoši normatīvajiem aktiem būvniecības jomā piesaistītā zemesgabala labiekārtošanas būvprojektu vai tam pielīdzināmu dokumentu (Būvvaldē saskaņota labiekārtojuma skice uz aktuālas topogrāfiskas pamatnes, tehniskā shēma u.tml.), ja

attiecināms;

15.4. kadastrālās uzmērīšanas lietu, mājas tehnisko pasi, zemesgrāmatu nodalījuma norakstu vai Valsts zemes dienesta izziņu par mājā esošo dzīvokļa īpašumu skaitu un īpašniekiem mājā;

15.5. mājas pārvaldīšanas līgumu;

15.6. plānoto izmaksu aprēķinu (tāmes), kuru sastādījis mājas dzīvokļu īpašnieku kopības izvēlētais darbu veicējs, kurš apzināts tirgus izpētes rezultātā, izvēloties no vismaz 3 pretendentu piedāvājumiem;

15.7. ja projekta iesniedzējs ir divu vai vairāku māju dzīvokļu īpašnieku kopības, projekta iesniegumam pievieno līgumu vai citu dokumentu, kurā māju dzīvokļu īpašnieku kopības vienojušās par piesaistītā zemesgabala kopīgu labiekārtošanu, kā arī par labiekārtojuma kopīgu uzturēšanu un saglabāšanu.

16. Visi dokumenti noformējami atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumos Nr. 558 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" noteiktajām prasībām (dokumentu noformēšana, dokumentu atvasinājumu apliecināšana). Elektroniskā veidā iesniegtie projekta iesniegumi sagatavojami atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu, ja tie ir parakstīti ar drošu elektronisko parakstu un tiem pievienots laika zīmogs, kā to noteic Elektronisko dokumentu likums un Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 473 "Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprīte starp valsts un pašvaldību iestādēm vai starp šīm iestādēm un fiziskajām un juridiskajām personām".

17. Ja projekta iesniegums iesniegts pirms izsludinātā projektu pieteikumu iesniegšanas termiņa vai pēc paziņojumā par projekta iesnieguma iesniegšanu norādītajam beigu termiņam, projekta iesniegums netiek vērtēts un projekta pieteikums, ja tas iesniegts papīra formātā, tiek atgriezts atpakaļ pretendenta.

V. Projektu pieteikumu vērtēšana

18. Komisija izvērtē projektu pieteikumu atbilstību noteikumos un Nolikumā noteiktajām prasībām.

19. Nolikums nosaka:

19.1. projekta saturu, tā noformēšanas un iesniegšanas kārtību;

19.2. projekta iesniegšanas Komisijai termiņu kārtējā kalendārajā gadā, kas nav īsāks par diviem mēnešiem no Nolikuma publicēšanas dienas;

19.3. projekta pieteikumu vērtēšanas kārtību un secību;

19.4. citus noteikumus, kas sekmē projekta īstenošanu.

20. Nolikumu publicē tīmekļvietnē www.cesis.lv un katras Cēsu novada apvienības pārvaldes tīmekļvietnē ne vēlāk kā 10 darba dienu laikā pēc tā apstiprināšanas.

21. Komisijas lēmumu var apstrīdēt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

VI. Apstiprinātā projekta ieviešanas nosacījumi un līdzfinansējuma samaksas noteikumi

22. Apstiprināto projektu īsteno un līdzfinansējumu izmaksā saskaņā ar līgumu un tā noteikumiem.

23. Līgumā iekļauj vismaz šādus noteikumus:

23.1. apstiprinātā projekta īstenošanas sākuma un beigu termiņu;

23.2. līguma izpildi apliecināšos dokumentus, to iesniegšanas kārtību un termiņu;

23.3. līguma izpildes kontroles kārtību;

23.4. apstiprinātā projekta nosacījumu iespējamo grozījumu apjomu un to veikšanas kārtību;

23.5. Komisijas lēmumā par apstiprināto projektu noteiktās maksimālās līdzfinansējuma summas neizmaksāšanas (samazināšanas) gadījumus un nosacījumus līguma daļējas izpildes gadījumā;

23.6. iesniedzēja atbildību par projekta īstenošanu un projekta ietvaros radīto materiālo vērtību saglabāšanu pēc projekta īstenošanas;

23.7. līguma pirmstermiņa izbeigšanas nosacījumus;

23.8. pašvaldības tiesības vienpusēji atkāpties no līguma.

24. Pašvaldība izmaksā līdzfinansējumu pēc apstiprinātā projekta īstenošanas, t.i., pēc apstiprinātajā projektā paredzēto darbu pabeigšanas, ieskaitot darbu pabeigšanas fakta saskaņošanu valsts un pašvaldības iestādēs ārējos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā, pilna norēķina veikšanas ar darbu veicējiem un piegādātājiem, kā arī līdzfinansējuma maksājuma saņemšanai noteikto dokumentu iesniegšanas pašvaldībai līgumā noteiktajā kārtībā un termiņā.

25. Pašvaldība neizmaksā Komisijas lēmumā par apstiprināto projektu noteiktās līdzfinansējuma maksimālās summas daļu šādu izdevumu segšanai:

25.1. izdevumi, kas attiecināmo izmaksu segšanai projekta īstenošanas ietvaros ir radušies ārpus Nolikumā un līgumā noteiktā izdevumu veikšanas termiņa;

25.2. izdevumi, kas apstiprinātā projekta īstenošanas ietvaros ir radušies tādu izmaksu, kuras netika atzītas par attiecināmām izmaksām, segšanai;

25.3. apstiprinātā projekta īstenošanas faktiskie izdevumi, kas ir lielāki, nekā tas bija paredzēts Komisijas lēmumā par apstiprināto projektu un līgumā;

25.4. izdevumi, kas apstiprinātā projekta īstenošanas ietvaros radušies, neievērojot līgumā noteikto izdevumu veikšanas kārtību un nosacījumus.

26. Pašvaldība neizmaksā Komisijas lēmumā par apstiprināto projektu noteikto līdzfinansējumu, ja:

26.1. apstiprinātais projekts nav īstenots līgumā noteiktajā kārtībā vai termiņā;

26.2. līgumā noteiktajā kārtībā un termiņā līdzfinansējuma saņēmējs nav iesniedzis pašvaldībā visus līgumā noteiktos līdzfinansējuma maksājuma saņemšanai nepieciešamos dokumentus;

26.3. līdzfinansējuma saņēmēja iesniegtie dokumenti līdzfinansējuma maksājuma saņemšanai neatbilst līguma prasībām;

26.4. visi līdzfinansējuma saņemšanai iesniegtajos dokumentos norādītie izdevumi saskaņā ar līguma noteikumiem atzīti par neatbilstoši veiktiem;

26.5. līdzfinansējuma saņēmējs nav novērsis pašvaldības norādītos apstiprinātā projekta īstenošanā konstatētos normatīvo aktu un līguma saistību pārkāpumus.

27. Lēmumu par līgumā noteiktā apstiprinātā projekta īstenošanas termiņa grozījumiem vai par izmaiņām apstiprinātajā projektā paredzēto darbu apjomos, pieņem Komisija.

VII. Noslēguma jautājumi

28. Tiesiskās attiecības, kas ir nodibinātas pamatojoties uz Cēsu novada domes 18.02.2016. saistošajiem noteikumiem Nr. 4 "Par Cēsu novada pašvaldības līdzfinansējuma apjomu un tā piešķiršanas kārtību daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai" ir spēkā līdz to izpildei.

29. Noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

30. Ar šo noteikumu spēkā stāšanos spēku zaudē Cēsu novada domes 18.02.2016. saistošie noteikumi Nr. 4 "Par Cēsu novada pašvaldības līdzfinansējuma apjomu un tā piešķiršanas kārtību daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai".

Cēsu novada domes priekšsēdētājs J. Rozenbergs

Cēsu novada domes 2021. gada 2. decembra saistošo noteikumu Nr. 19 "Par līdzfinansējumu daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai Cēsu novadā"

paskaidrojuma raksts

1. Īss projekta satura izklāsts Likuma "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 27.2 panta otrās daļas 5. punkts paredz, ka pašvaldība var sniegt palīdzību dzīvojamās mājas īpašniekam (īpašniekiem) vai dzīvokļu īpašniekiem, piešķirot finansējumu dzīvojamai mājai piesaistītā zemesgabala labiekārtošanai. Likuma "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 27.2 panta piektā daļa noteic, ka kārtību, kādā tiek sniegta šā panta otrajā daļā minētā palīdzība, un palīdzības apmēru nosaka pašvaldība savos saistošajos noteikumos. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 17. punktu 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētā novada dome izvērtē novadu veidojošo bijušo pašvaldību pieņemtos saistošos noteikumus un pieņem jaunus novada saistošos noteikumus, un līdz novada saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 1. jūnijam ir spēkā novadu veidojošo bijušo pašvaldību saistošie noteikumi (..).

Saistošo noteikumu izdošanas mērķis ir noteikt kārtību, kādā Cēsu novada pašvaldība piešķir līdzfinansējumu daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai, līdzfinansējuma apmēru un piešķiršanas nosacījumus.

Saistošie noteikumi nosaka līdzfinansējuma piešķiršanas nosacījumus, līdzfinansējuma apjomu, atbalstāmās un neatbalstāmās izmaksas, projekta pieteikuma iesniegšanas kārtību un iesniedzamos dokumentus, projekta iesniegumu vērtēšanu, apstiprinātā projekta ieviešanas nosacījumus un līdzfinansējuma samaksas noteikumus.

2. Projekta nepieciešamības pamatojums Pašvaldības administratīvajā teritorijā lielā daļā esošo daudzdzīvokļu dzīvojamo māju piesaistīto zemesgabalu infrastruktūra ir nolietojusies un prasa lielus ieguldījumus tās atjaunošanai. Saistošo noteikumu mērķis ir palīdzēt dzīvokļu īpašnieku kopībām labiekārtot daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistītos zemesgabalus, lai uzlabotu iedzīvotāju dzīves vidi, transporta kustību, bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējas un nodrošināt labiekārtotas vides pieejamību u.tml.

Ievērojot Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 17. punktu, ir izvērtēti Cēsu novada pašvaldību veidojošo bijušo pašvaldību saistošie noteikumi, un līdz šim tikai Cēsu novadā ir bijis tiesiskais regulējums līdzfinansējuma piešķiršanai daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai. Tā kā visā jaunizveidotajā Cēsu novadā lielā daļā esošo daudzdzīvokļu dzīvojamo māju piesaistīto zemesgabalu infrastruktūra ir nolietojusies, nepieciešams vienots regulējums, lai pašvaldība var sniegt palīdzību dzīvokļu īpašnieku kopībām labiekārtot daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistītos zemesgabalus pašvaldības administratīvajā teritorijā.

3. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu Saistošo noteikumu konkrēta finansiālā ietekme uz pašvaldības budžetu nav iepriekš nosakāma, jo nav iespējams iepriekš precīzi prognozēt projektu pieteikumu skaitu, kas tiks iesniegti līdzfinansējuma saņemšanai. Šim mērķim plānotais maksimālais pašvaldības finansējums tiks paredzēts katra kalendārā gada budžetā. Programma paredzēta kā ilgtermiņa. Turpmākā budžeta plānošana notiks atkarībā no dzīvojamo māju īpašnieku un/vai pārvaldnieku (apsaimniekotāju) aktivitātes izvērtējuma un budžeta iespējām.

4. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā Uzrunātie dzīvojamo māju pārvaldnieku izteikuši atbalstu saistošo noteikumu redakcijai un gatavību pretendēt uz pašvaldības līdzfinansējumu, līdz ar to paredzams, ka sagaidāms pieprasījums saistībā ar teritorijas labiekārtošanas darbu veikšanu.

5. Informācija par administratīvajām procedūrām Pieteikumus izvērtēs pašvaldības domes vai tās deleģētas amatpersonas izveidota komisija. Komisijas pieņemtoslēmumus var apstrīdēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

6. Informācija par konsultācijām ar privātpersonām Konsultācijas notikušas ar lielāko daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldnieku Cēsu novadā – SIA "CDzP".

Tāpat saistošo noteikumu projekts un paskaidrojuma raksts ievietots Cēsu novada pašvaldības tīmekļvietnē www.cesis.lv sadaļā "Saistošo noteikumu projekti" un pieejams:

Cēsu novada valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā Raunas ielā 4, Cēsis, Cēsu nov.;

Amatas apvienības pārvaldē, "Ausmas" Drabešu pagasts, Cēsu nov.;

Jaunpiebalgas apvienības pārvaldē, Gaujas iela 4, Jaunpiebalga, Jaunpiebalgas pagasts, Cēsu nov.;

Līgatnes apvienības pārvaldē, Nītaures iela 6, Augšlīgatne, Līgatnes pagasts, Cēsu nov.;

Pārgaujas apvienības pārvaldē, "Iktes", Stalbe, Stalbes pagasts, Cēsu nov.;

Priekuļu apvienības pārvaldē, Cēsu prospekts 5, Priekuļi, Priekuļu pagasts, Cēsu nov.;

Vaives pagasta pārvaldē, Nākotnes iela 6-14, Rīdzene, Vaives pagasts, Cēsu nov.;

Vecpiebalgas apvienības pārvaldē, Alauksta iela 4, Vecpiebalga, Vecpiebalgas pagasts, Cēsu nov.

Cēsu novada domes priekšsēdētājs J. Rozenbergs

Florbols turpinās

Autors: Jānis Gabrāns

Datums: 04.01.2022

Izdevums: Druva

Rubrika: Sports

Bez liela pārtraukuma gadumijā turpinās Latvijas florbola čempionāts. Vīriešu virslīgā decembra pēdējā spēlē Cēsu "Lekrings" ar 11:2 sagrāva "RTU Rockets" komandu. Četrus vārtus guva Jorens Malkavs, kurš tika atzīts par labāko savā komandā. Pa trim vārtiem guva Emīls Dzalbs un Edgars Puriņš, vienreiz precīzs bija Krišs Treimanis. Olafa Zvīņa rēķinā četras rezultatīvas piespēles. Šobrīd Cēsu komanda turnīra tabulā ieņem pirmo vietu, un šonedēļ ieplānotas divas spēles izbraukumā, ceturtdien, 6.janvārī, pret FBK "SĀC", bet sestdien, 8.janvārī, pret "Lielvārde/ FAT Pipe".

Sieviešu virslīgā gada pēdējā spēlē tikās abas mūsu novada komandas - Cēsu "Lekrings" un "Līgatne". Spēle bija ļoti līdzvērtīga, trešās trešdaļas vidū Cēsu komandai izdevās iegūt pārsvaru 7:4. Līgatnietes centās atspēlēties, spēja samazināt rezultāta starpību līdz minimumam, taču spēli glābt neizdevās, un cēsnieces svinēja uzvaru 7:6.

Uzvarētāju labā pa diviem vārtiem guva Betija Raseiceva un Luīze Raseiceva, pa reizei precīzas bija Olīvija Jarohoviča, Jolanta Kļava un Kate Meldere. Līgatnes komandas labā pa diviem vārtiem guva Ieva Dimante, Liene Adamane un Madara Adamane.

Cēsu florbolistes jau aizvadījušas gada pirmo spēli, un, lai arī pretī stājās spēkos līdzvērtīgās "Ķekavas Bulldogs/ NND", līdzvērtīga spēle neizdevās, piedzīvots pamatīgs zaudējums 4:11. Cēsu komandas labā divus vārtus guva B. Raseiceva, pa reizei pretinieču vārtsardzi pārspēja K. Meldere un Maija Bauere - Zēmele.

Šonedēļ, jau rīt, 5.janvārī, "Līgatne" savā laukumā uzņems daudzkārtējās valsts čempiones "Rubene", bet Cēsu komanda 6.janvārī izbraukumā tiksies ar "Rubene-1".

"Skolas auglis" dod stabilitāti

Autors: Sarmīte Feldmane

Datums: 05.01.2022

Izdevums: Druva

Skolēni ne tikai mācoties klātienē, arī attālinātu mācību laikā programmā “Skolas auglis” saņem valsts nodrošinātos augļus. Lielākoties tie ir vietējās saimniecībās izaudzētie āboli.

Raunas pagasta zemnieku saimniecībā “Oši” ir sešgadīgs ābeļdārzs. Saimnieki Inita un Aigars Dzenīši iestādīja ap tūkstoti dažādu šķirņu ābeļu.

“Ābolu raža bija laba,” vērtē saimniece Inita. Izaudzētais tiek pārdots jau zināmiem pircējiem, kā arī sava daļa kā veselīgi vietējie produkti nonāk Raunas pamatskolas un bērnudārza audzēkņiem. Saimnieki uzsver, ka ar realizāciju problēmu nav. Labs atspaidis un stabilitāti nodrošina programma “Skolas auglis”. “Ar savu hektāru lielo ābeļdārzu neesam konkurenti ābolu tirgū, bet varam ar tiem nodrošināt vietējo skolu, arī ēdinātājus. Mūsu ābolus labprāt pērk vietējā veikalā, pircēji brauc arī paši,” pastāsta saimniece un uzsver, ka ierobežojumu laikā, kad skolas bija slēgtas, tirgi un sabiedriskā ēdināšana nestrādāja, skolēniem pārtikas pakās tika likti arī “Skolas augļi”. Tas saimniecībai bija liels atspaidis un nodrošināja stabilitāti.

“Ošos” ir arī pagrabs, kur var saglabāt kvalitatīvus ābolus. Saimnieki ir arī mājražotāji, tiek spiesta ābolu un cidoniju sula, gatavots sīrups, sukādes. Tiem pircēji ir gan ēdinātāji, gan labprāt iegādājas tie, kuri brauc pēc āboliem. “Tā kā abi strādājam algotu darbu, dārzi un mājražošana ir nodarbošanās brīvajā laikā. Cidonijas ir tikai ap 0,3 hektāros. Saprotam, lai auglīkopība varētu kļūt par nodarbošanos, ābeļdārzam jābūt daudz, daudz lielākam,” saka I.Dzenīte.

SIA “Līgatnes ābele” pērnuden ābolu raža bija pieticīga. “Nu jau palicis pavisam maz,” saka SIA “Līgatnes ābele” valdes priekšsēdētāja Gaida Grava. Ar āboliem “Skolas auglis” programmā tiek nodrošinātas Līgatnes skolas un bērnudārzi, augļus iepērk arī Gaujas nacionālais parks Līgatnes dabas taku dzīvniekiem.

“Šoziem svarīgi izpildīt līgumus, jo kopumā bija vidējs ražas gads. Taču nav jāuztraucas, kur likt izaudzēto,” saka G.Grava.

SIA ir līgumi par kartupeļu un citu dārzeņu piegādi ēdinātājiem skolās, pansionātos. SIA valdes priekšsēdētāja vērtē, ka ir neziņa, kā turpmāk tiks rīkoti iepirkumi, piemēram, vai visām novada skolām augļus, dārzeņus iegādāsies centralizēti vai kā citādi. “Nelieliem, vietējiem audzētājiem svarīgi zināt, lai saprastu, vai varam izaudzēt nepieciešamo,” uzsver līgatniete.

Tikai tā šķiet, ka pavasaris vēl tālu. Saimnieki jau vērtē, ko un cik sēs un stādīs. “Cenas minerālmēsliem augstas, kādi būs pieejami, laiks rādīs. Cik maksās izaudzētais, vai patērētāji varēs nopirkt, tas ir jautājums,” saka G.Grava un piebilst, ka Latvijas tirgus ir ļoti atkarīgs no tā, kādas ir ražas Polijā un Lietuvā. Ar to jārēķinās.

Uzņēmumu skaits ik gadu mainās

Autors: Arita Lejiņa

Datums: 06.01.2022

Izdevums: Druva

Rubrika: Uzņēmējdarbība

Cēsu novadā, kurā pagājušā gada 1.jūlijā apvienojās septiņi novadi – Amatas, Cēsu, Jaunpiebalgas, Līgatnes Pārgaujas, Priekuļu un Vecpiebalgas – pērn ievērojami palielinājies likvidēto uzņēmumu skaits, darbību izbeiguši 265 uzņēmumi, kamēr 2020.gadā šajās administratīvajās teritorijās kopā likvidēti 153 uzņēmumi. “Lursoft” apkopotie dati liecina arī, ka 2021.gadā Latvijā kopumā darbību pārtraucis vairāk uzņēmumu nekā gadu iepriekš. Tikai divās pašvaldībās – Rēzeknes un Varakļānu novadā - likvidēto uzņēmumu bijis mazāk nekā 2020.gadā, izpētījis “Lursoft”. Starp pašvaldībām, kurās likvidēts samērā daudz uzņēmumu, ir arī Valmieras novads, 2020.gadā darbību pārtraukuši 178, 2021.gadā 252, Gulbenes novadā attiecīgi 29 un 60.

Lielā Cēsu novada teritorijā pērn arī reģistrēts mazāk uzņēmumu (168) nekā 2020.gadā, kad bija 185 jaunreģistrētie uzņēmumi. Savukārt valstī kopumā 2021.gadā no jauna oficiāli savu darbību pieteikuši vairāk uzņēmumu nekā gadu iepriekš. “Lursoft” apkopotā informācija rāda, ka pagājušajā gadā Latvijā reģistrēti 9227 jauni uzņēmumi, kas ir par 288 vairāk nekā gadu iepriekš. Uzņēmumu skaits palielinājies 28 pašvaldību teritorijās, tostarp Vidzemē arī Cēsu novadam tuvajā Madonas novadā (2020.gadā 94, 2021.gadā – 112), savukārt Gulbenes novadā jaunreģistrēto uzņēmumu skaits saglabājies nemainīgs - 70.

“Lursoft” izvērtējis, ka ar straujāko jaunu uzņēmumu skaita kāpumu pērn var lepoties Augšdaugavas novads. Ja 2020.gadā Augšdaugavas novadā, kas apvieno kādreizējās Daugavpils un Ilūkstes novadu teritorijas, reģistrēja 53 jaunus uzņēmumus, tad pērn to skaits dubultojās, sasniedzot jau 106 jaunus uzņēmumus. “Lursoft” arī norāda, ka Augšdaugavas novads ir viena no tām septiņām pašvaldībām, kurām 2021.gadā kopējais pašvaldības teritorijā reģistrēto uzņēmumu skaits palielinājies.

Rubenes komandas veco gadu beidz un jauno sāk ar uzvarām

Autors: Jūlijs Cukurs, pēc floorball.lv materiāliem

Datums: 07.01.2022

ELVI florbola līgas vīriešiem aizgājušā gada pēdējā spēlē pašreizējā čempione Rubene 29. decembrī Kocēnu sporta namā uzņēma titulēto komandu Lielvārde/Fat Pipe. Lai arī lielāko daļu mača vadībā atradās lielvārdieši, taču Kocēnu florbolisti spēja lauzt spēles gaitu un svinēja uzvaru ar 6:3. Uzvarētāju labā 4 (3+1) rezultativitātes punktus guva Jēkabs Keišs.

Jāatgādina, ka Lielvārde/Fat Pipe pirmā riņķa mačā savā laukumā Rubenei bija zaudējusi ar 6:12, tāpēc laukumā devās apņēmības pilna gūt revanšu – rezultātu jau spēles 6. minūtē atklāja Sandis Mihailovskis, bet 39. minūtē viņš guva vēl vienus vārtus, panākot jau 2:0. Neticami, bet otrās trešdaļas pēdējā minūtē 16 sekunžu laikā laukuma saimnieki paspēja atjaunot neizšķirtu – 2:2, pa bumbiņai viesu vārtos ieraidīja Jēkabs Keišs un Mikus Eduards Ķikuts. 54. minūtē kocēnieši jau izvirzījās vadībā ar 4:2. Lielvārdes florbolisti 55. minūtē vienus vārtus atguva, tomēr galarezultātā uzvaru ar 6:3 svinēja Kocēnu Rubene.

Turnīra tabulas pašā augšējā ailītē izvirzījies Cēsu Lekrings ar 11 spēlēs izcīnītiem 29 punktiem. Tikpat punktu iekrājuši Talsu NSS/Krauzers florbolisti, bet 13 mačos, trešajā vietā šobrīd atrodama Ķekavas vīru komanda ar 26 (12 mačos) punktiem, bet mūspuses vienības Rubene un FBK Valmiera ar 21 (11) un 20 (13) punktiem ieņem attiecīgi 5. un 6. vietu.

Sestdien pl. 17 FBK Valmiera savā laukumā Valmieras Olimpiskajā centrā krustos nūjas ar Liepājas Kuršu spēlētājiem.

Vienīgā otrdien notikusī ELVI florbola līgas sievietēm spēle norisinājās Kocēnu sporta namā, kur pašreizējā bronzas medaļu īpašniece Rubene-1 uzņēma turnīra tabulas līderi Ķekavu. Spraigā cīņā uzvaru ar 7:6 svinēja kocēnietes, sagādājot Ķekavas komandai pirmo zaudējumu pamatlaikā. Izšķirošais vārtu guvums Martas Drilles kontā.

Abām komandām šī bija jau otrā savstarpējā spēle, bet pirmā notika 14. oktobrī Ķekavā, kur saspringtā divcīņā ar 3:2 uzvarēja laukuma saimnieces. Otrdienas mača rezultātu 4. minūtē atklāja kocēniešu uzbrukuma līdere Madlēna Rozīte (1:0), bet FK Ķekava ar atbildi nekavējās – līdz pirmajam pārtraukumam viešņas izvirzījās vadībā ar 3:1, divas bumbiņas mājinieču vārtos ieraidīja Kristiāna Elizabete Krūmiņa, bet vienu – Paula Metāla. Otrās trešdaļas vidū rezultāts bija neizšķirts (3:3), jo ar vārtu guvumiem izcēlās Rubene-1 florbolistes Madlēna Rozīte un Elīna Sirmā. 32. minūtē savus otros vārtus šajā spēlē guva Ķekavas komandas kapteine Paula Metāla, vēlreiz izvirzot vadībā viešņas – 4:3. Pēdējais periods sākās ar mājinieču Martas Drilles un Madlēnas Rozītes vārtu guvumiem, otro reizi vadībā izvirzījās Kocēnu komanda (5:4). Ķekavas komanda pat pieprasīja 30 sekunžu pārtraukumu, bet pēc tā pa golam laukuma

saimnieču vārtos ieraidīja Ulrika Skakovska un Evija Birkhāne – 6:5. Tāds pavērsiens kocēnietes gan nebūt nesalauza – 54. minūtē savus ceturto vārtus šajā mačā iemeta Madlēna Rozīte (6:6), bet jau nākamajā minūtē ar голу izcēlās arī viņas komandas biedrene Marta Drille – 7:6. Ķekavietēm vēl bija laiks, lai atspēlētos, tomēr mājinieču aizsardzība vairs nekļūdījās – Rubene-1 varēja svinēt uzvaru ar 7:6.

Labākās spēlētājas balvu uzvarētāju komandā saņēma Evelīna Sirmā, kura vispār ir laukuma spēlētāja, bet apstākļu spiesta stājās vārtos, turklāt darbojās tur lieliski, atvairot 34 no 40 pretinieču metieniem. Toties laukumā burtiski noplosījās viņas jaunākā māsa Elīna Sirmā, kura ar 5 (1+4) punktiem bija rezultatīvākā. Viņas komandas biedrenei Madlēnai Rozītei četri vārtu guvumi, bet Marta Drille izcēlās ar 3 (2+1) rezultatīvātes punktiem. Par labāko starp ķekavietēm atzina Paulu Metālu, kurai šajā mačā 3 (2+1) punkti. Viņas komandas biedrenei Ulrikai Skakovskai 3 (1+2) rezultatīvātes punkti, bet ar diviem vārtu guvumiem izcēlās Kristiāna Elizabete Krūmiņa.

Rubene-1 – FK Ķekava 7:6 (1:3, 2:1, 4:2)

Metienu attiecība: 29:40 (8:13; 11:16, 10:11)

Rezultatīvākās: Rubene-1 – Elīna Sirmā 5 (1+4), Madlēna Rozīte 4 (4+0), Marta Drille 3 (2+1), Lote Baldiņa 1 (0+1);

FK Ķekava – Paula Metāla 3 (2+1), Ulrika Skakovska 3 (1+2), Kristiāna Elizabete Krūmiņa 2 (2+0), Evija Birkhāne 1 (1+0), Katrīne Šleiva 1 (0+1), Katrīna Kate Fībīga 1 (0+1).

Trešdien ELVI florbola līgas čempionvienība Rubene (Kocēni) aizvadīja spēli viesos, mērojoties spēkiem ar Līgatnes florbolistēm. Mūsējās izšķirošo pārsvaru ieguva tikai pēdējā periodā, galarezultātā svinot panākumu ar 8:5. Uzvarētāju rindās ar četriem gūtiem vārtiem izcēlās Simona Grāpēna.

Līgatne un Rubene pirms šī mača šosezon tikušās vēl nebija. Līgatnietes turnīra tabulā ar desmit punktiem ieņēma 6. vietu, bet kocēnietēm bija par pieciem punktiem vairāk un trešā pozīcija. Līgatnes sporta centrā notikušās spēles rezultātu 10. minūtē ar precīzu metienu atklāja viešņu komandas uzbrucēja Simona Grāpēna – 1:0, ar tādu rezultātu noslēdzās pirmais periods. Otrās trešdaļas sākumā Līgatnes florbolistei Elīzai Elizabetei Bērziņai neizdevās realizēt soda metienu, bet pusminūti pēc tam Madara Akmentiņa ar precīzu raidījumu spēja atjaunot neizšķirtu rezultātu (1:1). Pēc otrās trešdaļas Kocēnu komandai bija vienu vārtu pārsvars – 3:2. 43. minūtē līgatnietei Lienei Adamanei izdevās vēlreiz atjaunot līdzsvaru uz rezultātu tablo – 3:3. Cīņas turpinājumā laukuma saimnieces guva trīs vārtus, kamēr Rubene iemeta piecus golus (trīs no tiem – Simona Grāpēna), svinot uzvaru ar 8:5.

Labākās spēlētājas balvu uzvarētāju rindās saņēma Emīlija Salaciete, kura šajā mačā izcēlās ar diviem vārtu guvumiem. Rezultatīvākās viņas komandā bija Simona Grāpēna ar četriem goliem, kā arī Laura Gaugere, kuras kontā 4 (1+3) punkti. 2 (1+1) punkti Danielas Dafnes Hānes kontā. Par labāko starp līgatnietēm atzina Madaru Akmentiņu, kura ar 3 (1+2) punktiem bija rezultatīvākā. Divus vārtus iemeta Liene Adamane, bet 2 (1+1) punkti levai Dimantei.

Līgatne – Rubene 5:8 (0:1, 2:2, 3:5)

Metienu attiecība: 59:70 (19:17; 19:29, 21:24)

Rezultatīvākās:

Līgatne – Madara Akmentiņa 3 (1+2), Liene Adamane 2 (2+0), Ieva Dimante 2 (1+1), Elīna Drēziņa 1 (1+0), Madara Adamane 1 (0+1), Elīza Elizabete Bērziņa 1 (0+1);

Rubene – Simona Grāpēna 4 (4+0), Laura Gaugere 4 (1+3), Emīlija Salaciete 2 (2+0), Daniela Dafne Hāne 2 (1+1), Lība Daija Mikova 1 (0+1), Ieva Ločmele 1 (0+1), Lāsma Ēvele 1 (0+1), Danute Tinkuse 1 (0+1).

Pēc šīs uzvaras Rubene ar 18 punktiem 6 spēlēs pakāpās uz 2. vietu turnīra tabulā aiz Ķekavietēm, kuras 11 mačos izcīnījušas 26 punktus. Trešajā vietā ar 18 punktiem 8 cīņās ierindojusies Rubene 1, tālākajās vietās Cēsu Lekrings ar 13 (9 spēlēs), Ķekavas Bulldogs ar 11 (8), Līgatne ar 10 (8), NND/RJTC ar 3 (8) punktiem, bet Irlava/Tukums – Slampe aizvadītajos 8 mačos vēl nav tikusi pie punktiem.

Vakar pl. 20.30 Rubene 1 savā laukumā spēlēja ar Lekringu, bet Rubenes meitenes sestdien un svētdien cīnīsies izbraukumā ar Irlavas un Ķekavas komandām.

Amatu stelles kladz

Autors: Sarmīte Feldmane

Datums: 07.01.2022

Izdevums: Druva

Rubrika: Kultūra

Ierobežojumu laiks ieviesis korekcijas visās kultūras jomās, arī amatu māju ikdienā. Nenotiek meistarklases, kurās piedalās kupls interesentu skaits, dalībnieki nenāk kopā, bet amatu māju durvis ir atvērtas.

“Turpinām strādāt, aužam lakatus, brunčus, lupatdeķus. No pāri palikušiem dzijas atgriezumiem top persiešu paklāji. Stellēs ir Lielvārdes josta – tas mums izaicinājums

un reizē apliecinājums, ka Vaives audējas to var noaust,” stāsta Vaives Amatu mājas vadītājas v.i. Inta Ezerniece un uzsver, ka visi, kuri darbojas Amatu mājā, gaida, kad te viss notiks kā kādreiz.

Audējas uz Amatu māju nāk pēc strikti izstrādāta grafika, ievēro drošības noteikumus. I.Ezerniece pastāsta, ka tikko tekstiliju izstādei “Latvju raksti. Citādība”, kas būs Siguldā, audējas aizvedušas savus darbus: no džinsa lupatiņām austu paklāju un četrus spilvenus.

“Nākotnei, protams, ir ieceres. Gribam noaust kādu galdautu, arī sarīkot meistarklases, kas bija ļoti iecienītas. Pēdējā mums bija jostu celošanas nodarbība. Ir interesenti, kuri vēlas turpināt,” atklāj Amatu mājas vadītājas v.i. un uzsver, ka tie, kuri darbojas, aizvien vēlas iemācīties kaut ko jaunu. Amatu mājā tāda iespēja ir.

Līgatnes Amatu mājas ikdienu mainījis ne tikai ierobežojumu laiks. Tā kā vērienīgi remontdarbi notiek pilsētas bērnudārzā, lielāko daļu Amatas mājas telpu izmanto bērnudārznieki. “Audēju studija strādā,” uzsver Amatu mājas vadītāja Areta Raudzēpa un pastāsta, ka studijas vadītāja Dace Martinsone – Lukevica allaž rosina audējas ļauties izaicinājumiem, pamēģināt, ko neierastu. “Izstādei “Latvju raksti. Citādība” ir nosacījums, ka jāizmanto otrreizēji materiāli. Ir tapis tekstilizstrādājumu ansamblis mūsdienīgās tehnikās un risinājumos. Mums pašām patīk, redzēs, ko teiks izstādes žūrija,” ar gandarījumu saka A.Raudzēpa un uzsver, ka tas ir visu studijas dalībnieču kopdarbs. Katra darīja to, kas vislabāk padodas: šuva, auda, filcēja.

Diemžēl ierobežojumu dēļ nav iespējams Amatu mājā rīkot plašas meistarklases. “Varam uzņemt līdz desmit. Decembrī paguva notikt meistarklase, kurā interesenti varēja sietspiedes tehnikā apdrukāt līdzīgu paņemto lina vai kokvilnas audumu vai jau gatavu izstrādājumu. Tā kāda kleita ieguva jaunu izskatu, kādam galdautam tika noslēpts pleķis,” pastāsta Areta. Līgatnes Amatu mājas meistarklases agrāk bija populāras arī tūristu vidū. Īpaši papīra liešana. Uzņemt tūristus ierobežojumu laikā vispār liegts, un patlaban arī nav telpu, lai ko rādītu un mācītu.

“Nav jau tā, ka ierobežojumu laikā jānosauc tikai tas, kas nenotiek un kas atlikts. Mums ir arī jaunumi,” ar prieku teic Areta un uzsver, ka līgatnieši vēlas darboties un allaž rod un ļaujas jauniem izaicinājumiem.

Darboties Amatu mājā interesi izrādījuši līgatnieši, kuri vēlas apgūt keramiku. Iegādāta virpa, kas gan patlaban atrodas kultūras nama pagrabā, kur arī top pirmie darbi. Liels izaicinājums bija cepla būvniecība. Uzaicinot vecmeistaru Eināru Dumpi, viņa audzēknis, līgatnietis un keramikas pulciņa izveidošanas iniciators Kaspars Tomsons kopā ar vēl citiem interesentiem uzbūvēja cepli. Vieta tika atrasta turpat pagalmā, piekalnītē pie Amatu mājas. “Īpašs prieks redzēt, kā meistars savas prasmes nodod jaunajiem. Tā taču ir amatniecības būtība. Daudzviet darbojas keramikas pulciņi, bet ne visur ir iespēja no māla izgatavoto arī apdedzināt. Mums tāda ir. Pirmais izmēģinājums jau noticis. Trauki patiesi skaisti,” saka A.Raudzēpa un uzsver, ka nākotnes iecere ir, ka reizi mēnesī tiks kurināts ceplis. Bet tas būs tad, kad keramiķi

varēs darboties Amatu mājā, kad bērnudārznieki būs atgriezušies atjaunotajā ēkā.

Līgatnes dabas takās atzīmēs lācenes Ilzītes 21. jubileju

Datums: 07.01.2022

Izdevums: Auseklis

Rubrika: Kaimiņos

Līgatnes dabas taku lācene Ilzīte otrdien, 11. janvārī, svinēs 21. dzimšanas dienu. To Latvijas zināmākā lāču dāma atzīmēs, mielojoties ar īpaši viņai darinātu torti no dažādiem gardumiem – riekstiem, zivīm, ogām, medus un citiem našķiem. Šogad Ilzīte dzimšanas dienu svinēs ģimenes lokā – kopā ar audžumammu Velgu Vītolu un citiem dabas taku darbiniekiem. Ilzīte līdz šim nekad nav nogulējusi dzimšanas dienu, jo savā mūžā ne reizi nav mēģinājusi doties ziemas gulā. Lāčiem, kas dzimuši un dzīvo nebrīvē, tas nav nekas neparasts. Nebrīvē dzīvojošiem lāčiem 21 gads ir spēka vecums. Tomēr sugas pārstāvjiem, kurus nav barojusi un audzinājusi viņu bioloģiskā māte, tas jau ir ievērojams mūžs.

"Tas karš nesākās mūsu dēļ"

Autors: VIESTURS SPRŪDE

Datums: 07.01.2022

Izdevums: Latvijas Avīze

Rubrika: Intervija

Jauns pētījums par nacionālo partizānu cīņām Ziemeļlatgalē

"Nevaru apgalvot, vai tas, ko kāds šajā grāmatā izlasīs par saviem radiniekiem, vienmēr būs patīkams. Droši vien daudziem būs nepatīkami šo to uzzināt. Vēsture tāda ir – ja paskatās tuvplānā un parokas dziļāk, tā var būt ļoti nepatīkama. Bet galvenais bija noraut visus uzslāņojumus, lai var redzēt, kāda dokumentos un atmiņās ir tā kailā patiesība par tā laika notikumiem," saka nacionālo partizānu kustības pētnieks ZIGMĀRS TURČINSKIS par savu darbu "Ziemeļlatgales "Neatkarības vienība". Pretošanās padomju okupācijai 1946.–1954. gads". Šī grāmata iznākusi "Latvijas Mediju" apgādā. Kopš viņa iepriekšējās monogrāfijas "Ziemeļvidzemes mežabrāļi 1944.–1953." pagājuši desmit gadi. Pa šo laiku sēdēts gan arhīvos, gan apklausināti skarbo pēckara gadu notikumu liecinieki, gan apskatītas notikumu vietas. Veiktas arī vairākas čekas nogalināto partizānu ekshumācijas. "Bija sakrājušās visādas domas un

idejas, kuras uzskatīju par pietiekami svarīgām, lai ieliktu grāmatā," teic Turčinskis.

Vienmēr šķitis, ka nacionālo partizānu kustības pētniecībā vērtīgākie ir liecinieku stāsti, taču laiks steidzas un liecinieku paliek aizvien mazāk.

Z. Turčinskis: Tur jau tā lieta. Bet joprojām gadās uzdurties pilnīgi unikāliem cilvēkiem – pēdējiem savā ciemā, bet kas visu lieliski atceras. Un galvenais, ka šādu cilvēku atmiņām nav nekādu politisko vai ideoloģisku uzslāņojumu. Viņš dzīvo ar savām atmiņām un domām un stāsta visu tā, kā redzējis. Cēsīs satikām Naniju Sproģi, kura jaunībā dzīvojusi Tilžas pusē, pieredzējusi un dzirdējusi visu, kas tur pēckara gados notika. Sproģes kundzes atmiņām ir nozīmīga vieta šajā grāmatā. Tādi stāsti uzreiz ieliekas tajā, ko iepriekš esi lasījis dokumentos, bet neesi varējis līdz galam saprast. Tas, piemēram, ir tas skumjais, traģiskais stāsts par puiku, kuru partizāni nejauši nošāva uz meža ceļa pie Tilžas pagasta Krišjāņu ciema, jo vietējā kara galda priekšnieks Maļutins bija viņu uzsēdinājis uz velosipēda sev priekšā un vēl uzkāris automātu kaklā. Partizāni zināja, ka brauks Maļutins un kompartijas instruktors no Viļakas. No krūmiem redz, ka divi brauc, un šauj virsū. Nošāva puiku un instruktoru, bet tas Maļutins, kurš bija apsēdies aiz puikas uz velosipēda bagāžnieka, palika dzīvs un aizbēga. Principā viņš to zēnu bija izmantojis par dzīvo vairogu. Zināja, ka partizāni viņu medī.

Partizānu stāsti brīžiem ir ļoti atšķirīgi traktējami, ja vien nezini visus apstākļus. Patiesai aīnai vajag abas puses. Kā ar to tiec galā?

Tas pētniecībā faktiski ir tas interesantākais un aizraujošākais – ierakties tajā un noskaidrot, kas tur īsti bijis. Parasti ar pētnieka sajūtu to jau iepriekš saproti, un, ja nevar arhīvos sameklēt, tad jābrauc uz vietas skatīties. Īstenībā tagad ļoti palīdz tas, ka publicēta VDK ziņotāju kartotēka. Tur daudz kas parādās. "Čekas maisos" ir sadaļa "Vēsturiski vērtīgie aģenti" – īpaši sagatavots materiāls, kas bija nodomāts, lai varētu rakstīt čekas vēsturi, taisīt grāmatas un filmas propagandas stilā. Tie aģenti – kaujinieki, kas kādu nodevuši vai paši noslepkavojuši, tur reāli parādās.

Mutvārdu stāstu vācēji saka, ka laukos daudzviet paaudzēs dzīvojošo vairs nav, ienācēji vien.

Jā, tie stāsti nepārceļo. Nereti tie ir tādi, ka tos pat pašu ģimenē nestāstīja – visu mūžu konkrētais cilvēks to pie sevis glabājis. Ļaudis, kas ienākuši vēlāk, nezina pilnīgi neko no tā, ko viņiem prasīja vai kas te pirms viņiem dzīvojis. Bet tā cilvēku maisīšanās jau ir visā Latvijā. Mums pat grūti tagad iedomāties, cik Latgale agrāk bijusi apdzīvota un pārapdzīvota. Paši vietējie zemnieki saka, ka tā jau vietām sāk izskatīties pēc Zemgales – lauki līdz pamalei. Ciemi, mājiņas, sādžas ir nolīdzinātas un pazudušas. Tomēr jāsameklē uz vietas tas tīrradnis vai arī kāds, kas nācis no turienes, bet tagad dzīvo pavisam citur. Pirms dažām nedēļām mani pati sameklēja tante, kas dzimusi un augusi Kacēnu pagastā, kurš tagad ir Krievijā. Vēlāk viņa bija dzīvojusi Liepnas pagasta Katlešos, kas arī tagad ir uz pašas robežas. Viņai ir 90 gadi un skaidrs skats uz to, kas tur notika. **Es pie viņas aizbraucu uz Līgatni, un mēs norunājām no pieciem**

vakarā līdz pusnaktij. Tā saruna bija fantastiska.

Vai ir kādas izredzes, ka pārskatāmā nākotnē varētu tikt uzrakstīta visaptveroša Latvijas nacionālo partizānu kara vēsture?

Mēģināt jau to var, bet nelaime tā, ka šobrīd faktiski nav kam to darīt. Nav tādu pētnieku, kas to strādātu kā maizes darbu. Ir tikai tādi kā es, kas to dara vaļasprieka līmenī, atraujot laiku savam pamatdarbam, biznesam un ģimenei. Mēģina kaut ko rakņāties un pētīt par spīti tam, ka to nevienam nevajag. Valsts līmenī ir tikai runas par rūpēm par vēsturi. Jaunie vēsturnieki 20. gadsimtu, padomju okupācijas laiku pētīt negrib. Un nebūs jau arī to jauno, jo vairs neprot krievu valodu. Bet nacionālo partizānu pētniecībai tā jāzina ļoti kapitāli, lai varētu izlasīt ķēpīgā rokrakstā uzrakstītos dokumentus. Tur ir jāiedziļinās un jāsaprot, kas slēpjas aiz uzrakstītā un kur ir problēma. Padomju Savienībā jau viss pēc būtības bija "Potjomkina sādža". Tie protokoli var būt uzrakstīti juridiski ļoti skaistā valodā, kur izmeklētājs cilvēkam prasa un viņš visu ļoti kārtīgi izstāsta, visus nodod. Bet kas aiz tā visa slēpjas! Grāmatā ieliku bildi, kā mainās cilvēka rokraksts – kāds tas ir brīvībā, kāds uzreiz pēc sagūstīšanas un kāds pēc divu mēnešu pratināšanām.

Tad ir redzams, ka viņš vispār rakstāmriku lāgā nevar rokā noturēt.

Sanāk, ka nacionālo partizānu pētniecībā pulkstenis šobrīd pat tikšķ ātrāk nekā citās jomās.

Jā, principā tas viss iet uz zudību. Nekādas lielas zināšanas masveidā vairs klāt nenāks. To vietā sāk rasties skaisti, taču bezjēdzīgi mīti un fantāzijas, kas aizpilda vēstures faktu tukšumu, to, ka nav zinātnieku, kas varētu izstāstīt reālu, dokumentos pamatotu stāstu. Sliktākajā gadījumā tukšumu aizpilda visāda riebekļošanās un apzināta vai neapzināta padomju un Krievijas propagandas atgremošana. Tie, kas atcerējās, aiziet. Nāk jaunas paaudzes, bet informācijas ir tik, cik ir. Nāk arī jauni ideoloģiskie un politiskie uzslāņojumi, modernie strāvojumi, kas mēģina uzbāzties virsū arī vēsturei. Un tāda tā arī sāk izskatīties – faktiski arvien kroplāka un šķībāka.

Esi diezgan skeptiski noskaņots pret Latvijā šobrīd vērojamo mežabrāļu bunkuru atjaunošanu.

Pētera Čevera nacionālo partizānu grupas bunkura atjaunošana Talsu novadā ir negatīvākais piemērs, kādu varu iedomāties. Tur bija pilnībā unikāli saglabājusies bunkura bedre un bija arī fotomateriāls, kā tur reiz izskatījies. Latvijā daudz tādu gadījumu nav. To vietu vajadzēja vispirms arheoloģiski apskatīt, salikt kopā ar fotomateriālu un rekonstruēt bunkuru tiešām tādu, kāds tas bijis. Tā vietā tur visu izpostīja. Neviens neņēma vērā, kas tur ir zemē, arheoloģijas nebija nekādas. Vienkārši izraka lielu bedri un, nepārspīlējot, iebūvēja tur iekšā dārza mājiņu ar visu lieveni, aplāja ar zemi un pasludināja, ka tas ir partizānu bunkurs! Tikai pateicoties pretošanās kustības pētniekam Jānim Vasiļevskim ar lielu skandālu izdevās vismaz iekšpusi dabūt tādu, lai tā izskatītos, kā redzams vecās fotogrāfijās.

Bet tagad ir aktuāla Stompaku purva bunkuru atjaunošana. To vietu esi apsekojis?

Ceru, ka Balvu novada dome manas rekomendācijas tur uzklausa. Bijām Stompaku nometnes vietā, apsekojām un uztaisījām atzinumu, ko vērts un ko nav vērts darīt un atjaunot. Tur varētu arheoloģiski attīrīt un pēc tam rekonstruēt divus bunkurus. Viens ir štāba, otrs štāba apsardzes bunkurs turpat blakus. Par abiem ir atmiņas, kuras var salikt kopā ar to, kas saglabāties dabā. Baznīcas bunkuru jau ceļ. Tur viss būs kārtībā. Štāba apsardzes bunkuru plānots atjaunot ar visām lāviņām, krāsniņu, priekšnamu, lai tie, kas vēlas, varētu tur arī palikt pa nakti. Pārējo nometni tomēr neaiztiksim, jo kopumā Stompaku nometnē bija 16 dzīvojamie bunkuri un vēl vairāki. Tos atstāsim kā liecības no tiem laikiem. Vienu daļu to bunkuru nemaz nevar atjaunot, jo tā ir purva saliņu nometne un daļa bunkuru bedru ir aplūdusi vai šobrīd drošā veidā nerasniedzama.

Stompaku nometnē 1945. gada sākumā dzīvoja ap 350 cilvēku. Kā īsti ir, vai Latvijas austrumdaļā nacionālo partizānu kustība bija plašāka nekā Kurzemē?

Ko līdzīgu esmu dzirdējis no latgaliešiem – ka Latgale bija tā "īstā". Un to pašu no kurzemniekiem, ka Kurzeme. Es neuzņemos apgalvot, kur partizānu kustība bija lielāka, kur mazāka. Man ir doma izpētīt visu Latvijas Nacionālo partizānu apvienības (LNPA) darbības reģionu, kas aptvēra Ziemeļlatgali, Centrālo un Ziemeļu Vidzemi apmēram līdz Siguldai. Ja noskaidrotu, cik tur kurā apriņķī bija partizānu, tad varētu rēķināt pretošanās kustībā iesaistīto daudzumu uz iedzīvotāju skaitu. Cik bija jauniešu organizācijās, cik organizētie, cik neorganizētie, cik bruņotie. Trīs simt piecdesmit cilvēku Stompaku nometnē ir daudz, taču jāņem vērā, ka Viļakas pagastā tolaik bija 12–13 tūkstoši iedzīvotāju. Līdz ar to, ja partizānu skaitu rēķina uz iedzīvotāju skaitu, nezinu, vai Latgalē sanāktu vairāk kā Vidzemē. Tīri pēc izjūtas – tur nebūtu lielas atšķirības. Atšķirības ir tajā, ka Latgalē partizāniem patika veidot organizācijas, rakstīt dokumentus, piešķirt dienesta pakāpes. Tas laikam vairāk balstās mentalitātē. Vidzemnieki uz organizācijām raudzījās nu tā. Viņiem katram bija sava grupa. Tās satikās un izšķīrās. Kurzemē savukārt bija leģionāri. Viņiem dokumentus rakstīt nepatika. Viņi bija karavīri. Kurzemniekiem savdabīgs pieminēklis ir padomju brāļu kapi Talsos, kur pirmais apbedītais ir no 1945. gada 10. maija un tā līdz 1951. gadam.

No kādām aprindām nāca nacionālo partizānu tvarstītāji, "istrebiķeļi" jeb "streboki"? Cik saprotu, viņi bieži nemaz nebija vietējie.

Vietējie pārsvarā bija teritoriālajos pagastu vados. Apsargāja pienotavas, izpildkomitejas, patrulēja pa ceļiem, gāja līdzī, kad vajadzēja arestēt vai deportēt. Viņus arī ņēma lielajās akcijās ķemmēt mežus. Savukārt čekas ātrās reaģēšanas vienības veidoja tā sauktās starppagastu nodaļas. Oficiāli viņus sauca par "istrebiķeļu operatīvo grupu". Un tur jau ap 70% bija demobilizējušies krievu karavīri, kas negribēja atgriezties sava kolhoza sādžā un labāk palika dienēt te. Latviešu šajās čekas vienībās bija ap trešdaļu. Redziet, mums tagad gribas teikt, ka tie, kas tur dienēja, bija vai nu nelieši, vai piespiedu kārtā. Taču atcerēsimies, ka komunistiskā pārliecība tolaik bija

Ļoti populāra un izplatīta kā tāda politiskā reliģija, kam cilvēki varēja būt arī uzticīgi līdz galam. Protams, šī politiskā pārliecība pārsvarā balstījās uz padibenēm. Un ja vēl dod varas apziņu, ieroci un iespēju ieriebt turīgajiem kaimiņiem... Jebkurā brīdī, jebkurā vietā un tautā vienmēr būs nodevēji, kas gatavi tādu vai citādu iemeslu dēļ sadarboties ar ienaidnieku. Par to viņi attiecīgi arī dabūja. Taču šis karš jau nesākās te uz vietas, mūsu vidū. Tas viss ieradās ar okupāciju, ar tankiem.

Esi piedalījies arī čekistu nogalināto nacionālo partizānu kapu meklēšanā.

Pārapbedīšana ir skaists noslēguma punkts, bet vēl pirms tam vajadzīga atrasto antropoloģiskā izpēte, identifikācija, varbūt sejas rekonstrukcija, jo DNS analīzes ir pārāk dārgas. Tās mēs nevaram atļauties. Kaulos ir ļoti daudz informācijas, ieskaitot to, kurš kritis kaujā, kurš nogalināts spīdzināšanās. Ja cilvēkam mērķtiecīgi salauzti roku augšdelma kauli, ar lodi tā pāršaut nevar, tad tas izdarīts spīdzinot, dzīvam esot. Ja, attīrot skeletu, redzam, ka galva atrodas nedabiskā stāvoklī pret pleciem un rokām, un, attīrot tālāk, redzams, ka kakla skriemeļi sagriezti "putrā", tad sanāk, ka tā galva viņam vienkārši "noskrūvēta". Vairākiem bijušas sadragātas sejas. Izskatās, ka kādam no čekistiem pat piemītusi tāda novirze. Uz viena no galvaskausiem bija šķembas no ķieģeļa, ar kuru tas acīmredzot dauzīts. Tādas lietas būtu jāņem vērā. Lai nesanāk kā Aknīstē, kur ap 2000. gadu entuziasti arī atrada upuru bedri, pārapbedīja, un pēc tam rādīja, ka rokas bijušas ar dzeloņstieplu cilpām sasietas. Bet to visu vajadzēja fiksēt uzreiz, kā šie cilvēki bedrēs atrodas! Ja viņiem tā sasietas rokas, tad viņi nav kaujā nogalinātie, bet gūstekņi vai arestētie.

Cik tādus nacionālo partizānu kapus esi atradis?

Par kapiem tos īsti saukt nevar. Apbedījuma vietas. Bērzipilī bija divi partizāni, Tilžā trīs atsevišķas bedres – divās pa divi katrā, trešajā līdz desmit cilvēku. Izrakuši lielu bedri un svieduši kārtām virsū. Tur tas stāsts ir tāds, ka 50. gadu beigās un 60. gados, kad represijas pierima, to lielo bedri zināja un piederīgie mēģināja viņus rakt ārā, lai vestu uz dzimtas kapiem. Bet desmit gadus zemē gulējis līķis trūd joprojām. Tur esot bijis briesmīgi – mēģinājuši mietiem izbakstīt no zemes, bet izbakstīja tikai daļu, pārējais palika bedrē. Tāpēc tagad roku, kāju un gūžu tur ir vairāk nekā galvu un krūškurvju. Nu, tā tas tur reāli ir. Pētniecība Tilžā jāturpina, jo divi liecinieki neatkarīgi viens no otra teica, ka diviem apbedījumiem vēl jābūt kaut kur turpat netālu. Principā šādas bojāgājušo vietas ir pie katra pagasta centra visā Latvijā. Jautājums, cik tādas kāds zina, atceras un var parādīt. Vietējie zināja, ka viņus kaut kur slepeni veda aprakt, bet tādi gadījumi, kad mūsdienās atrod, ir ļoti reti. Viņi ir pazuduši, izzuduši, neatrodami.